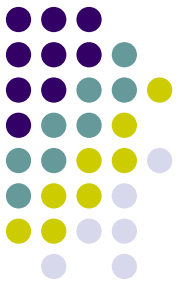

DENTÁLNÍ ANATOMIE

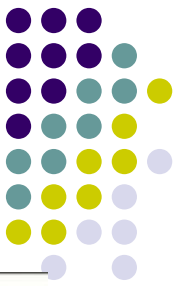
PRAVIDLA PROSTOROVÉ ORIENTACE

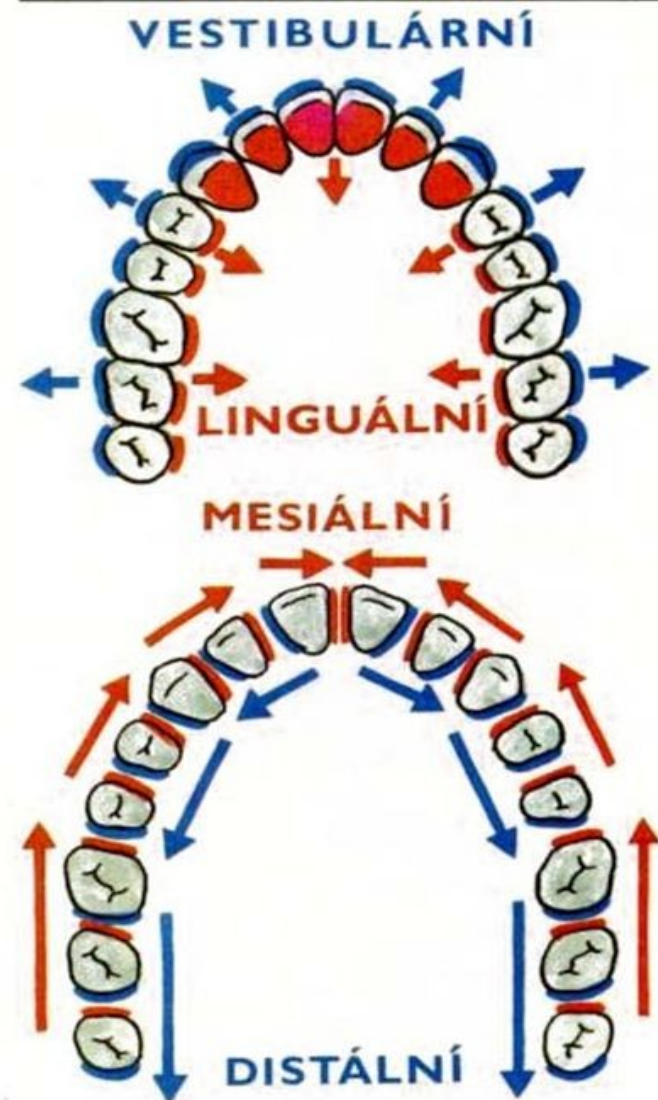
Směry na hlavě

- Označují se názvy, které se vztahují k určitým útvarům v oblasti hlavy
- Rozlišujeme
  - Frontální- směrem k čelu
  - Nasální- směrem k nosu
  - Temporální- směrem ke spánkům
  - Okcipitální- směrem k záhlaví
  - Orální- směrem k ústní dutině
  - Labiální- směrem k ústům
  - Bukální- směrem k lícům
  - Lingvální- směrem k jazyku
  - Palatinální- směrem k hornímu patru

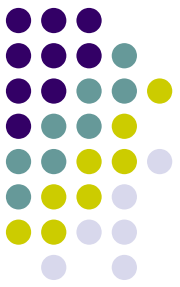
PRAVIDLA PROSTOROVÉ ORIENTACE

- Postavení řezáků k mediální rovině, kdy zubní plochy směřují ke středu zubního oblouku = **meziální**
- Plochy směřující ke konci zubního oblouku = **distální**
- Plochy zubů směřující k jazyku = **lingvální**
- Všechny plochy zubů směřující do úst = **vestibulární**

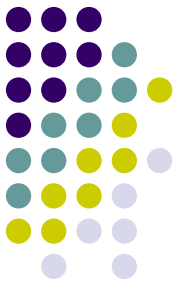
ČLENĚNÍ CHRUPU

- První dentici tvoří mléčné zuby
- Druhou dentici tvoří trvalé zuby
  - Mléčný chrup tvoří 20 zubů
  - 10 v horní čelisti a 10 v dolní čelisti
  - Trvalý chrup tvoří 32 zubů
  - 16 v horní čelisti a 16 v dolní čelisti

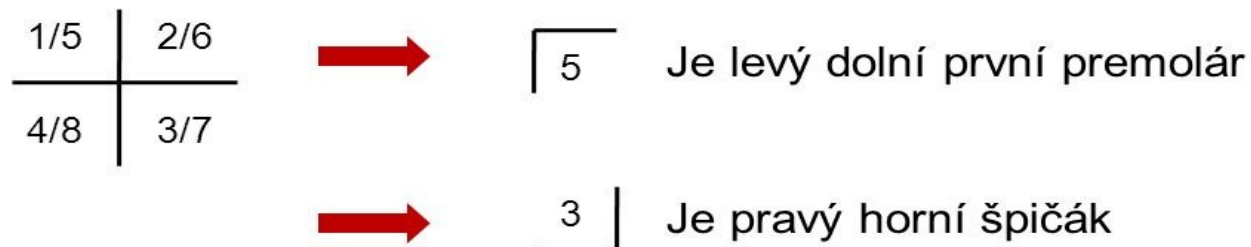

OZNAČENÍ ZUBŮ

- Používá se osový kříž se 4 kvadranty, z toho každý odpovídá jedné polovině zubořadí
- **Zsigmondyho schéma**- trvalé zuby arabské číslice, mléčné zuby jsou označovány římskými číslicemi
- Na označení jednotlivých zubů se používá úhlový znak, odvozený od osového kříže

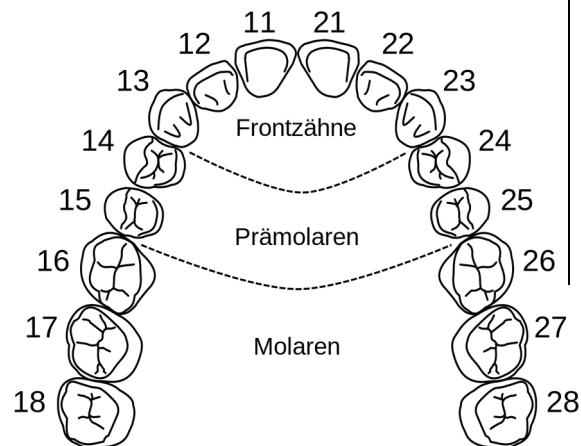
■ Kvadrant je znázorněn osovým symbolem

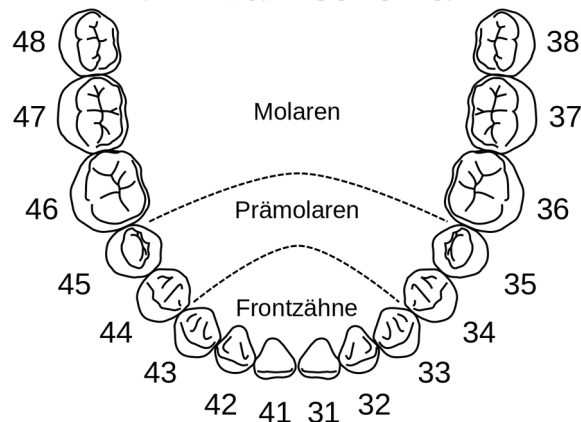
OZNAČENÍ ZUBŮ

- **FDI schéma u stálého chrupu**

- Čísli se označují kvadranty
- Horní pravý kvadrant trvalého chrupu je značí číslem 1
- Dále se pokračuje podle směru hodinových ručiček
- Levý horní kvadrant je značen číslem 2
- Levý dolní kvadrant je značen číslem 3
- Pravý dolní kvadrant je značen číslem 4

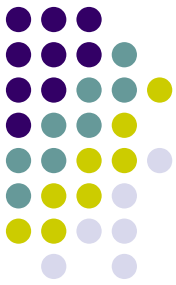
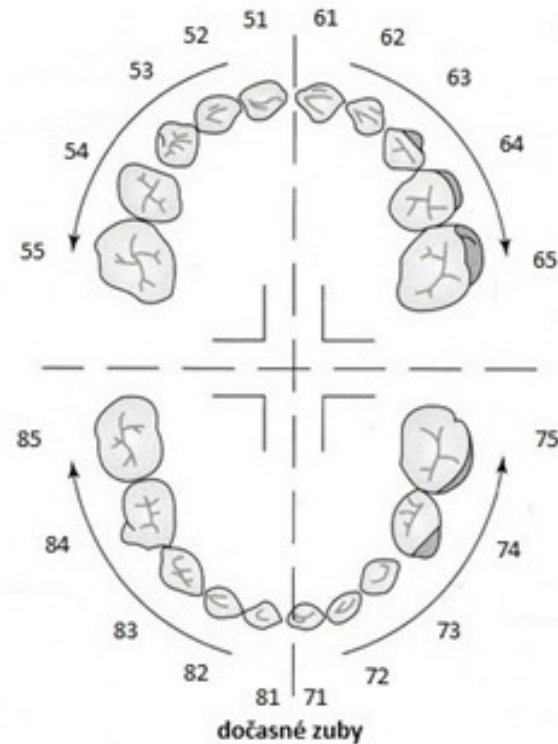
FDI-Zahnschema

Stálá dentice		
	Pravá strana	Levá strana
Horní čelist	18 17 16 15 14 13 12 11	21 22 23 24 25 26 27 28
Dolní čelist	48 47 46 45 44 43 42 41	31 32 33 34 35 36 37 38

OZNAČENÍ ZUBŮ

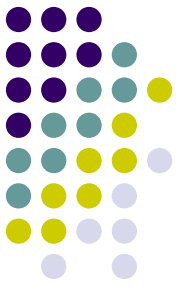
- **FDI schéma u mléčných zubů**
  - Pravý horní kvadrant se značí číslem 5
  - Levý horní kvadrant se značí číslem 6
  - Levý dolní kvadrant se značí číslem 7
  - Pravý dolní kvadrant se značí číslem 8

Dočasná dentice

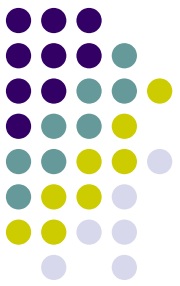
	Pravá strana	Levá strana
Horní čelist	55 54 53 52 51	61 62 63 64 65
Dolní čelist	85 84 83 82 81	71 72 73 74 75

ANATOMIE LEBKY

- Lebka je kostěná struktura, skládající se ze dvou hlavních částí
  - Kostí obličejové části (splanchnocranium)
  - Kostí mozkové části (neurocranium)
  - Do lebky vchází a z ní vystupuje skrze otvory celá řada nervů a cév, jejichž znalost je nezbytná pro pochopení lebky jako celku

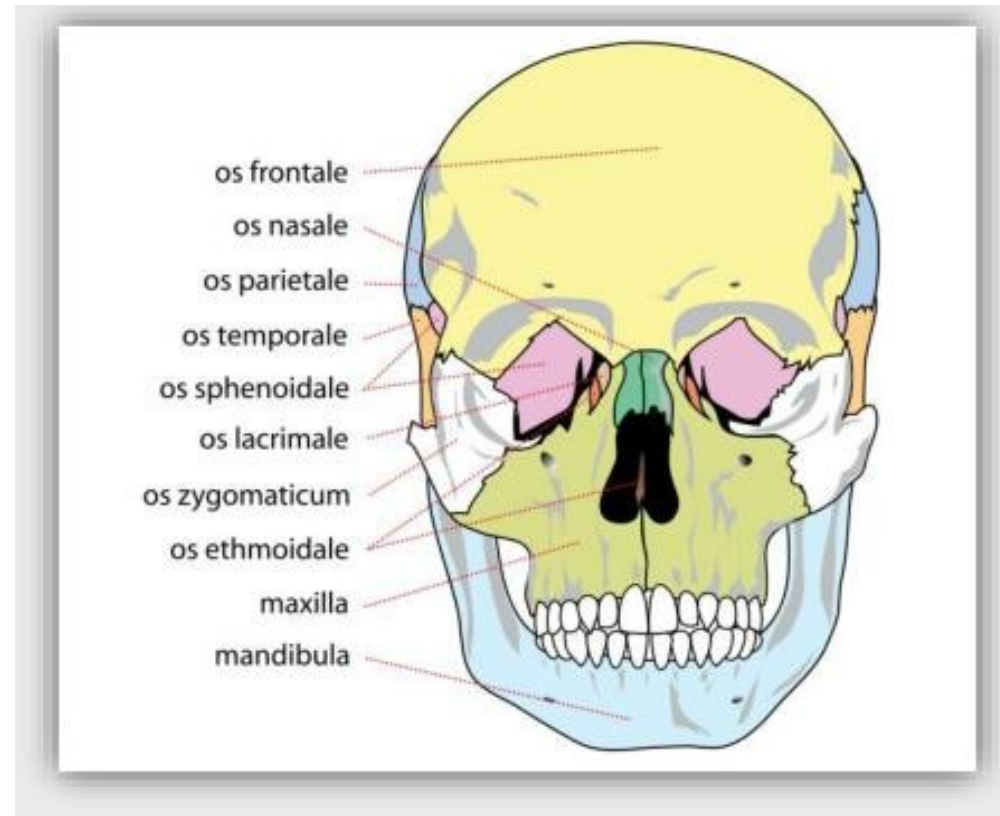
MOZKOVÁ ČÁST LEBKY

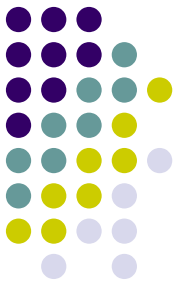
- **Kosti mozkové části lebky**
- Základní funkce je ochraňovat mozek a důležité nervy
- Některé z nich ukrývají smyslové orgány

ŘADÍ SE ZDE :

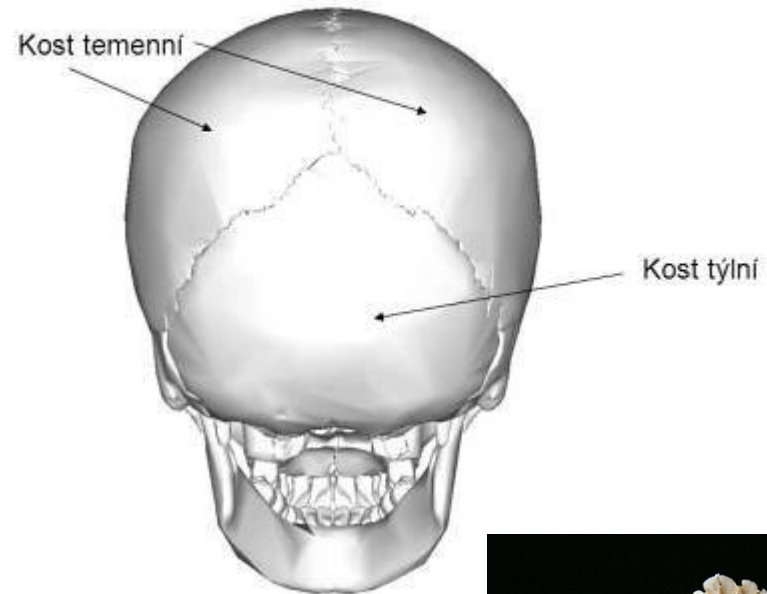
- **kost týlní** os occipitale
- **kost klínová** os sphenoidale
- **kost čichová** os ethmoidale
- **kost spánková** os temporale
- **kost čelní** os frontale
- **kost temenní** os parietale
- **kost slzní** os lacrimale
- **kost nosní** os nasale
- **kost radličná** vomer

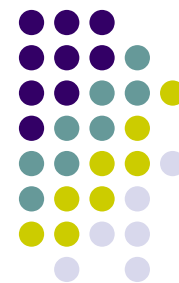
KOST TÝLNÍ- os occipitale

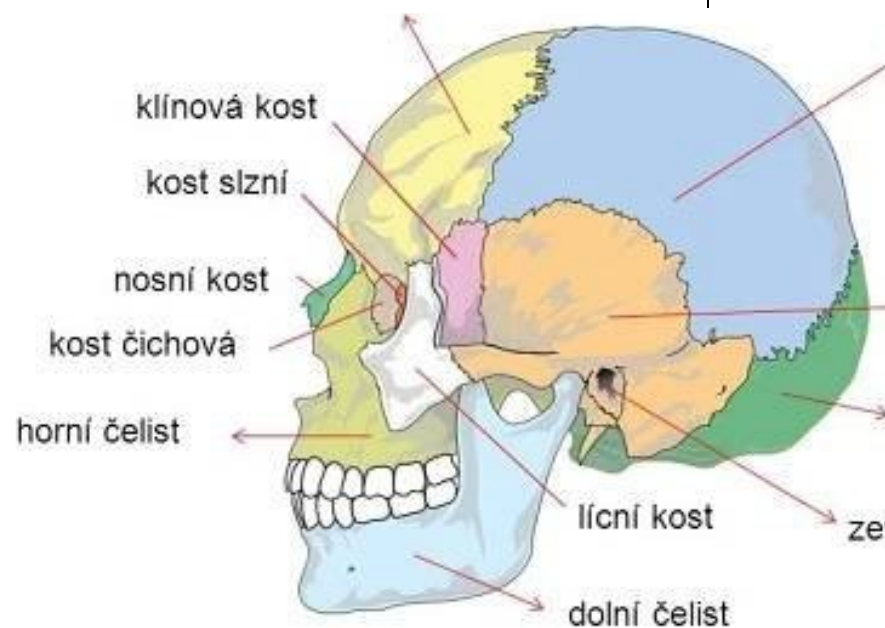
- Kost tvořící zadní stěnu mozkovny
  - Připomíná tvar trojúhelníkovité naběračky
  - Uprostřed baze se nachází týlní otvor **foramen magnum**

KOST KLÍNOVÁ- os sphenoidale

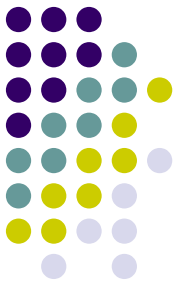

- Tvoří střed lebeční baze
- Vytváří prostory pro smyslová ústrojí a úpony svalů
- Na kosti klínové nalezneme také hypofýzu
- Má velký význam při přenosu žvýkacího tlaku

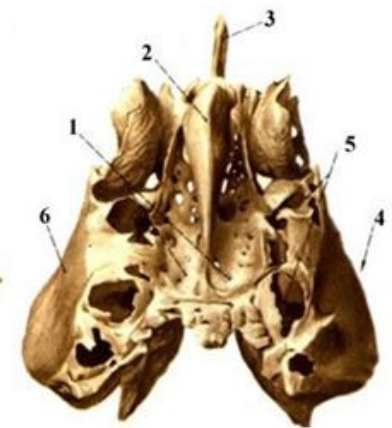
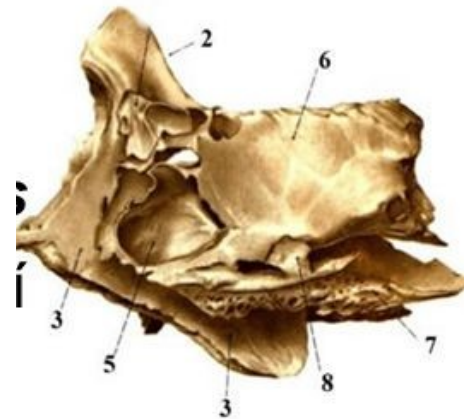
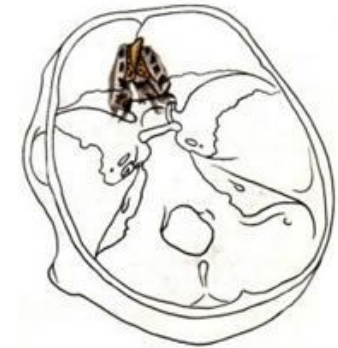
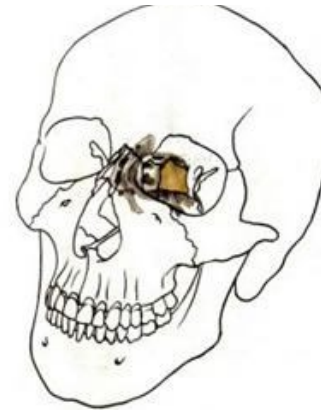

ČICHOVÁ KOST- os ethmoidale

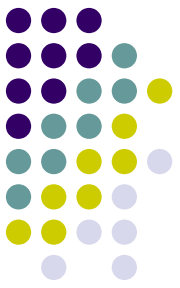

- Menší kost v přední jámě lebeční
- Tvoří základ horní části nosní dutiny
- Je rozčleněná na tři hlavní oddíly
  - **Lamina cribrosa**
  - **Lamina perpendicularis**
  - **Labyrinthi ethmoidales**

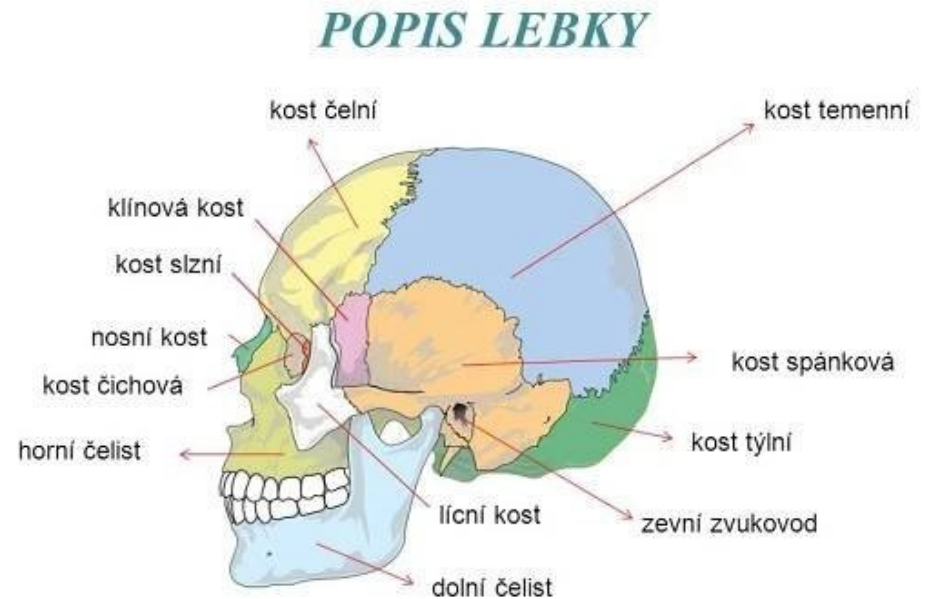

SPÁNKOVÁ KOST- os temporale

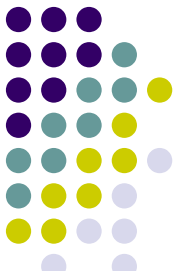
- Párová, stavebně složitá kost na boku lebky
- Obsahující četná smyslová ústrojí
- Vznikla spojením několika částí
  - Šupinová část
  - Bubínková část
  - Skalní část

Obrázek 1

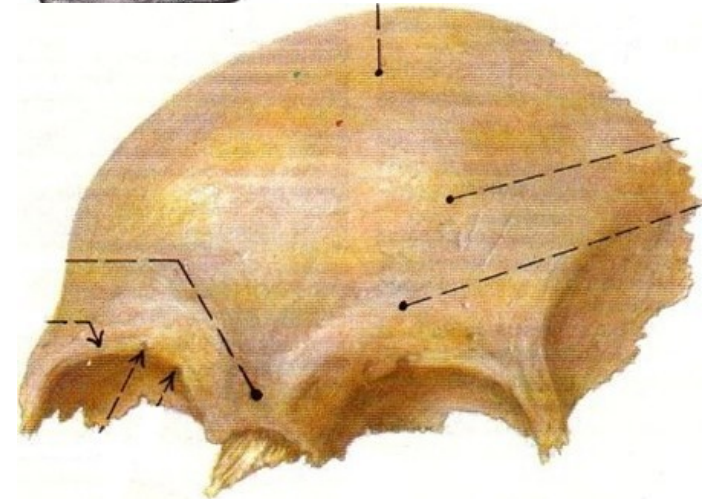
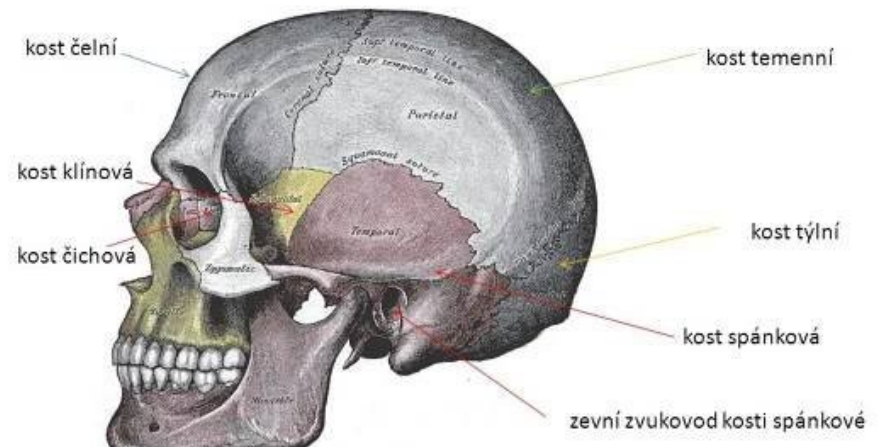
Obrázek 1

ČELNÍ KOST- os frontale

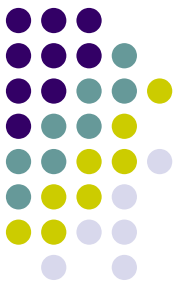

- Párově se zakládající kost klenby lebeční
- V dospělosti však srůstá a někdy je srůst patrný jako metopický šev
- Skládá se ze tří hlavních úseků
  - Šupinu
  - Párovou očníkovou část
  - Nosní část

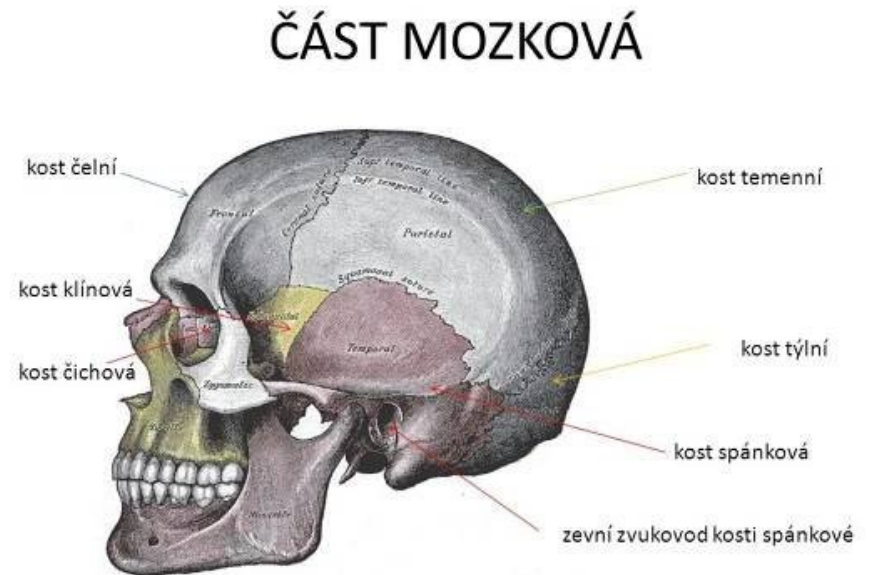
ČÁST MOZKOVÁ

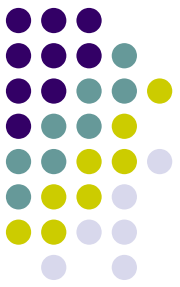
TEMENNÍ KOST-os parietale

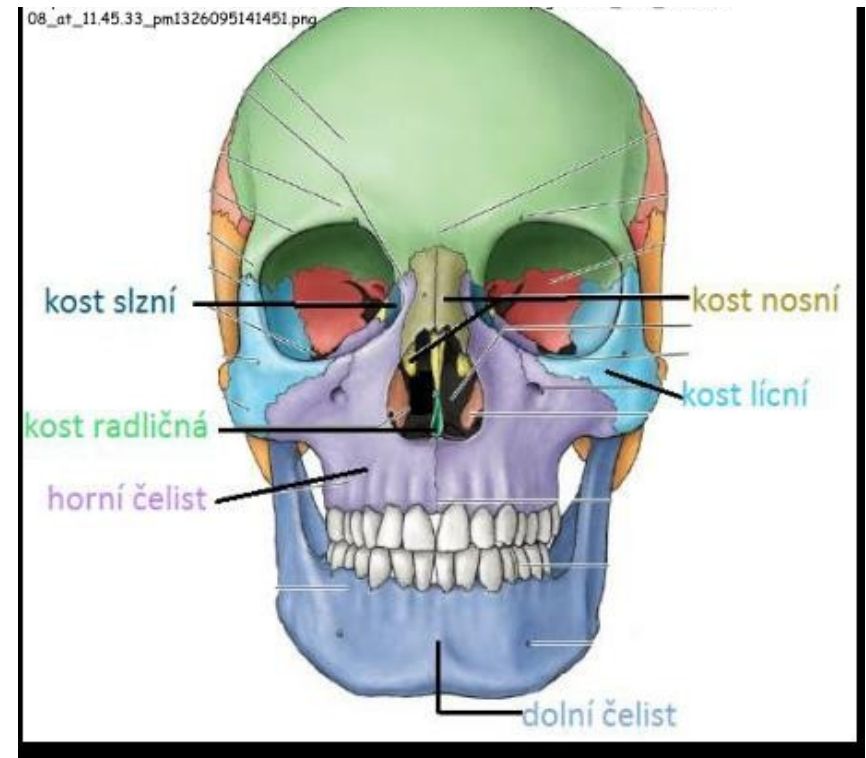
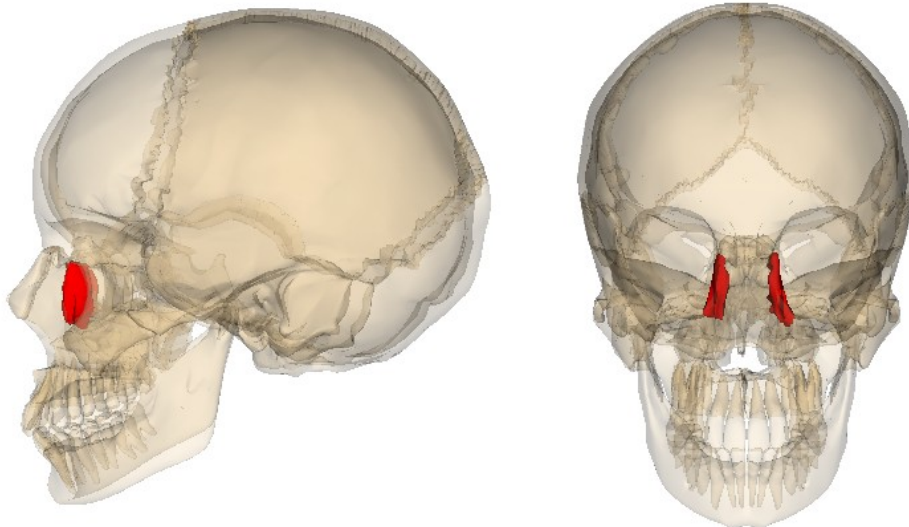
- Párová kost lebeční klenby tvořící temeno hlavy
- Má čtverhranný tvar a je mírně vyklenutá
- Sestává se z jediné části, která je spojena s druhou temenní kostí a s ostatními kostmi lebky ve švech

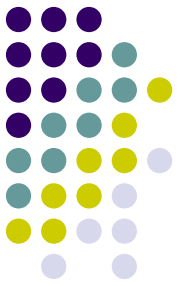
SLZNÍ KOST- os lacrimale

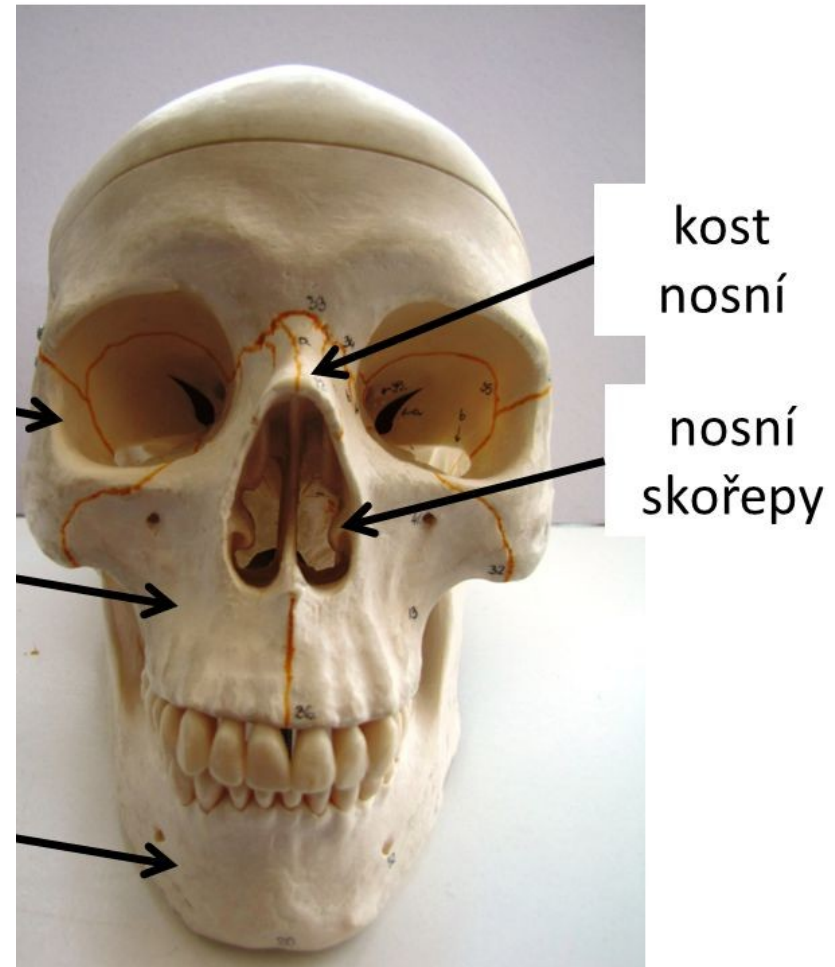
- Patří k drobným, tenkým kostem v lebce
- Je umístěna do vnitřní stěny očníce

NOSNÍ KOST- os nasale

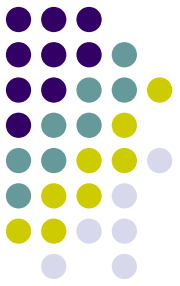

- Drobná párová kost lebky
- Horní okraj je u kosti čelní
- Dolní okraj nosních kostí ohraničuje shora otvor nosu

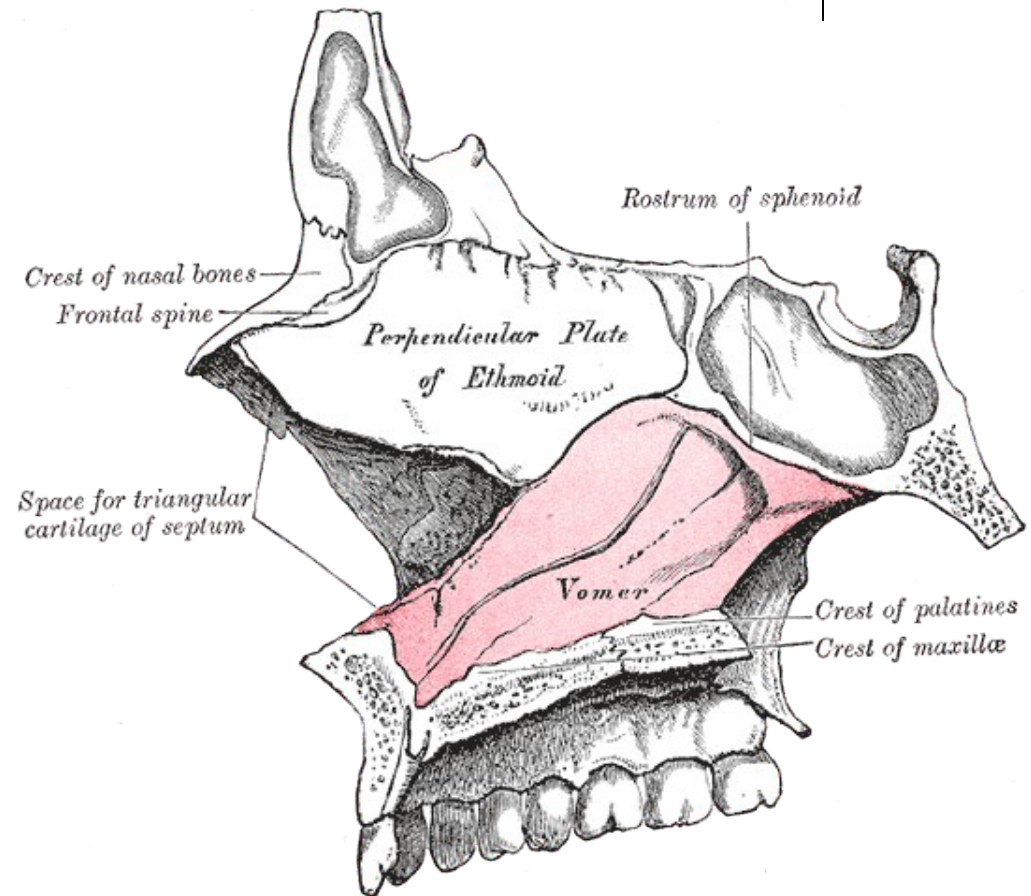

RADLIČNÁ KOST- vomer

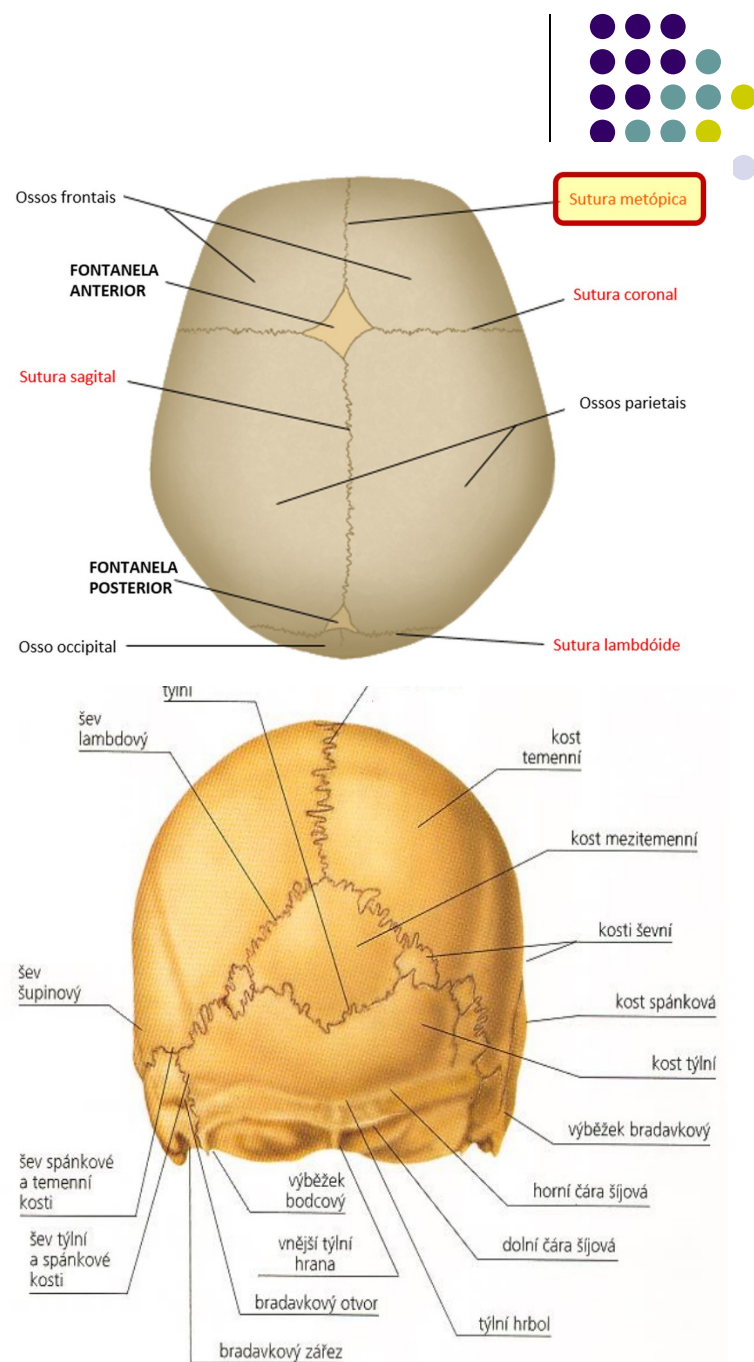

- Drobná plochá kost tvořící část nosní přepážky

LEBEČNÍ KLENBA

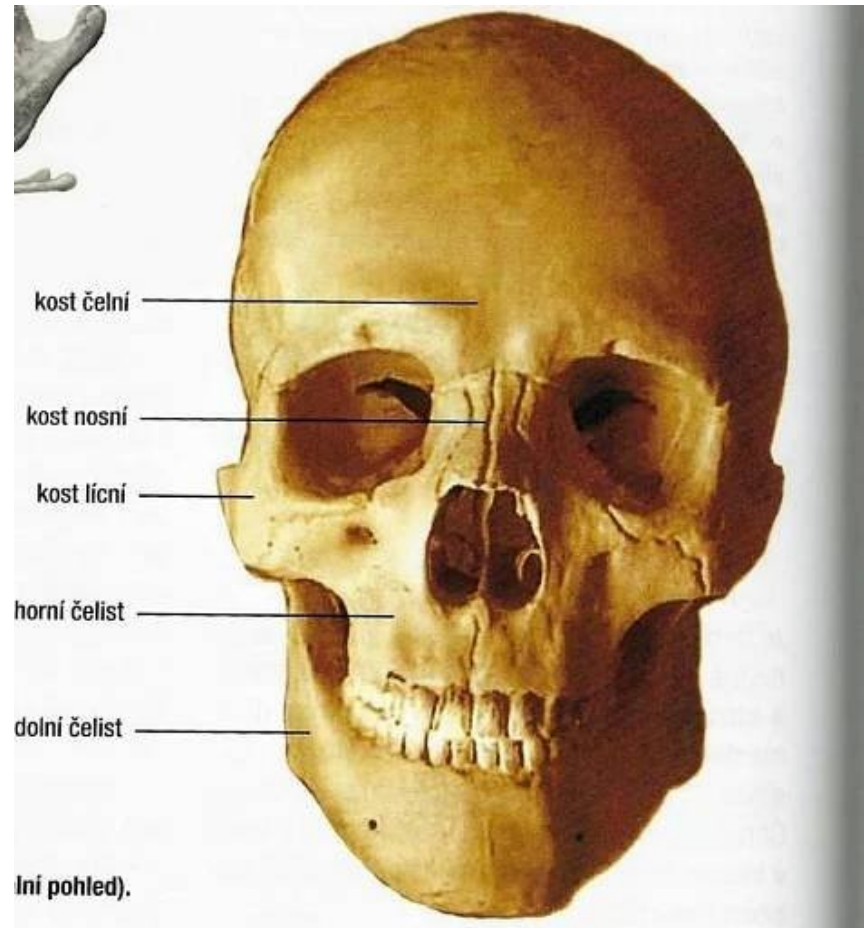
- Je příčně a podélně klenutá
- Skládá se z mozaiky kostí, které tvoří šupin čelní kosti, dvě temenní kosti a horní část šupiny záhlavní kosti
- Sutury lebeční klenby
  - Šev šířový
    - spojuje vzájemně kosti temenní
  - Šev korunový
    - spojuje kost čelní s oběma kostmi temenními
  - Šev lambdový
    - spojuje kost týlní s kostmi temenními
  - Šev šupinový,
    - spojuje šupinu kosti spánkové s kostmi temenní
  - **Sutura metopica** – šev, který na lebce novorozence spojuje levý a pravý základ budoucí kosti čelní, probíhá tedy svisle vzhůru nad kořenem nosu uprostřed čela.

OBLIČEJOVÁ ČÁST LÉBKY

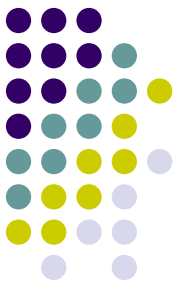

- Kostí související s obličejovou částí lebky
- Tvoří tvar lebky a zároveň některé z nich slouží jako součást funkčního žvýkacího aparátu
- Patří zde:
  - **horní čelist** maxilla
  - **patrová kost** os palatinum
  - **lícní kost** os zygomaticum
  - **dolní čelist** mandibula
  - **jazykka** os hyoideum

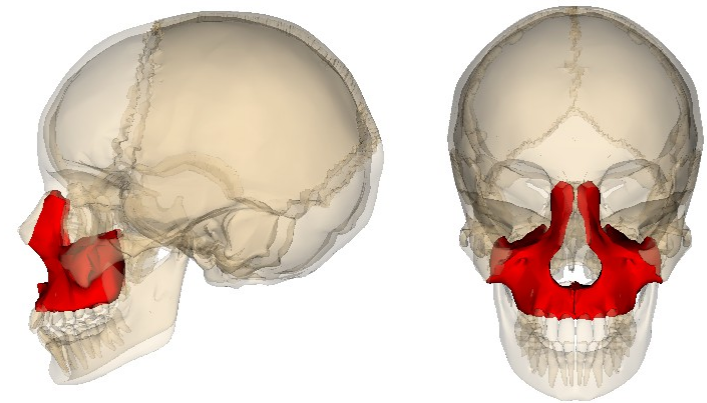

HORNÍ ČELIST- maxilla

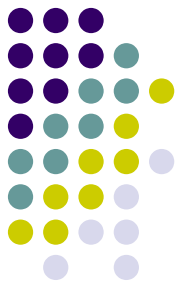
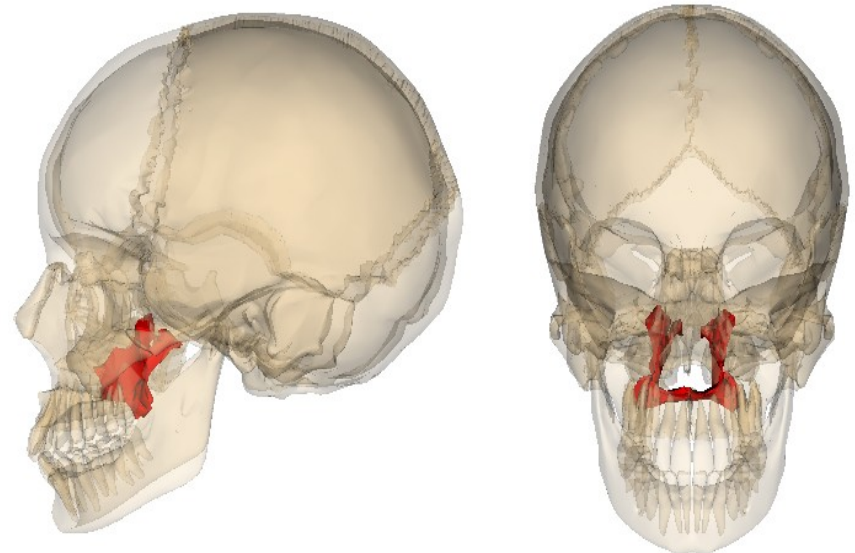
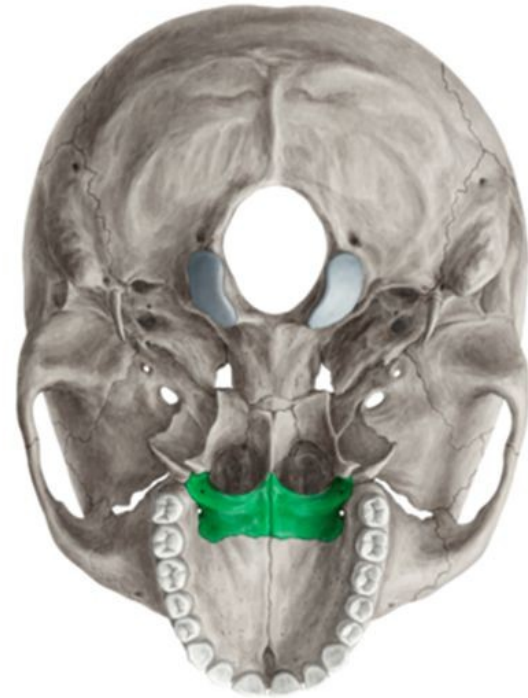

- Je základna obličejové části lebky
- Jedná se o párovou kost skládající se z těla, ze kterého vystupují výběžky k okolním kostem

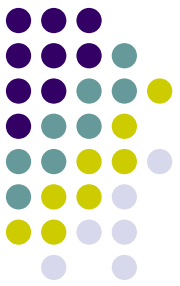

PATROVÁ KOST- os

- Je párová kost, kterou tvoří dvě horizontální lamely
  - Lamina perpendicularis
  - Lamina horisontalis

LÍCNÍ KOST- os zygomaticum

- Párovou kost, která je na lebce zastoupena u levého i pravého očního důlku
- Na kosti rozeznáváme střední část a tři výběžky:
- Processus frontalis
- Processus maxillaris
- Processus temporalis

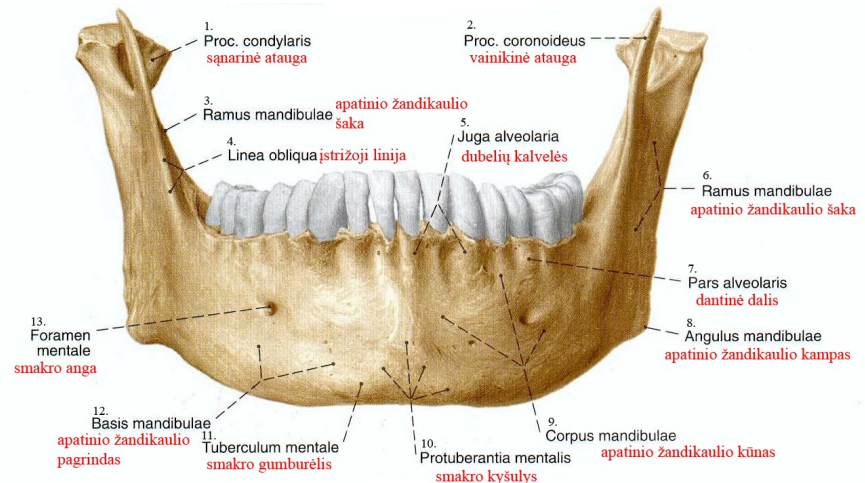

DOLNÍ ČELIST- mandibula

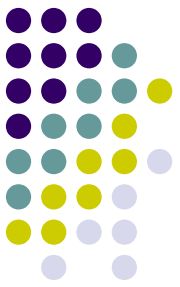
- Nepárová kost
- Tvořena **tělem** (*corpus mandibulae*) a dvěma **rameny** (*rami mandibulae*).
- Každé z ramen svírá s tělem čelisti u dospělého člověka úhel zhruba **120–125°**.

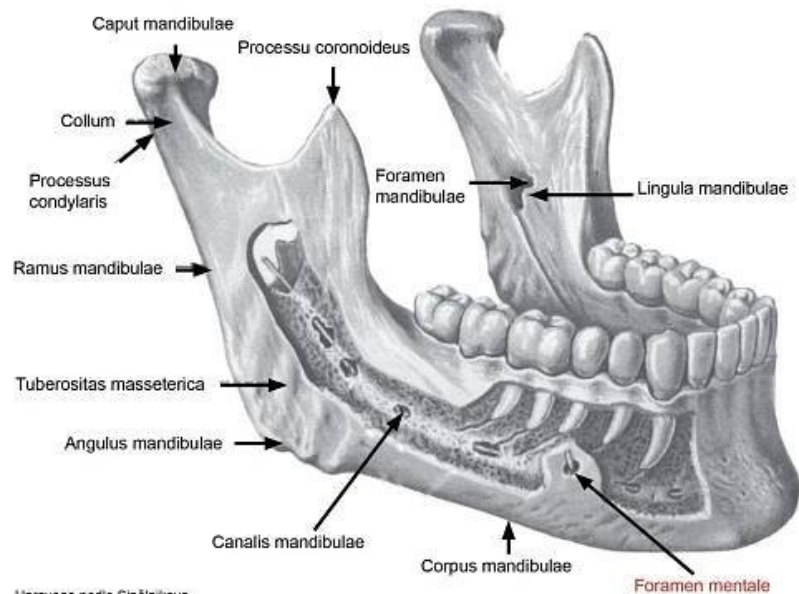
© www.kenhub.com

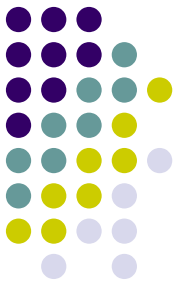
DOLNÍ ČELIST-mandibula

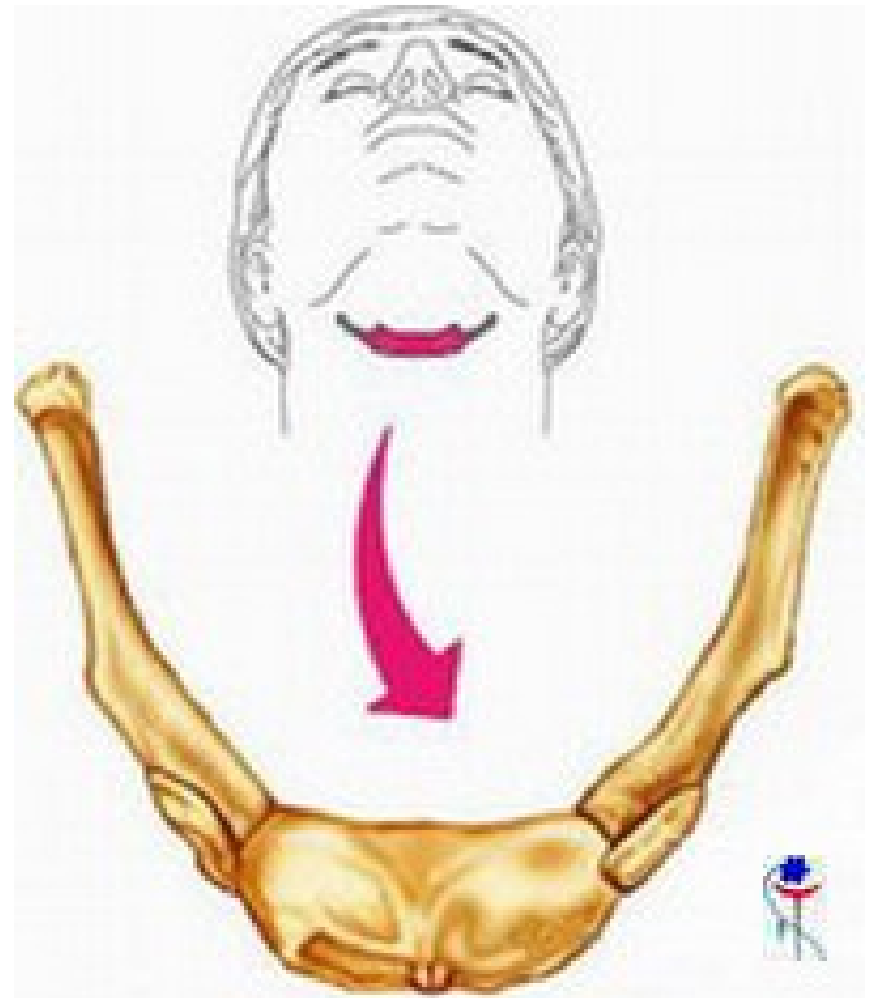
- Prochází zde i mandibulární kanál (canalis mandibulae) obsahuje cévy a nervy
- Při zlomeninách dolní čelisti může dojít k poranění nervu

JAZYLKA- os hyoideum

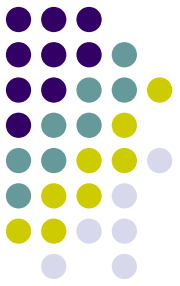

- Je uložena v krčném svalstvu mezi spodinou úst a hrtanem
- Skládá se z těla a rohů
- Je hmatná

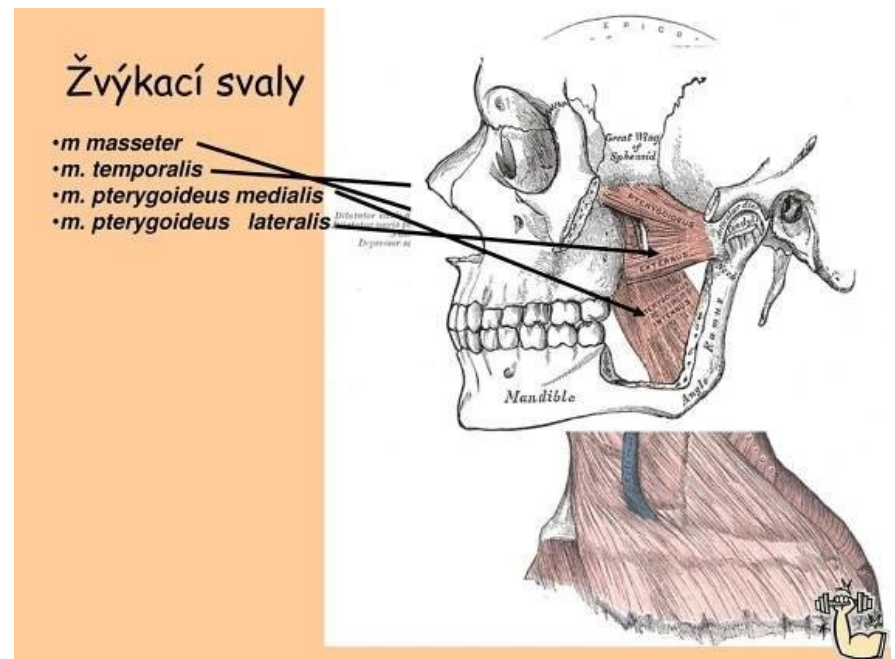

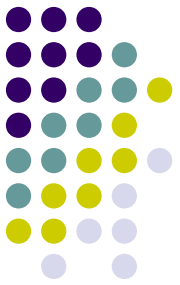
SVALY OBLIČEJE

- Vznikají ze dvou odlišných základů
- **Svaly žvýkácí**
  - **Velký žvýkácí sval**
(m. masseter)
  - **Spánkový sval**
(m. temporalis)
  - **Střední křídlový sval**
(m.pterygoideus medialis)
  - **Boční křídlový sval**
(m. pterygoideus lateralis)
- Začínají na střední obličejové části a upínají se na mandibulu
- Přitahují dolní čelist k horní čelisti

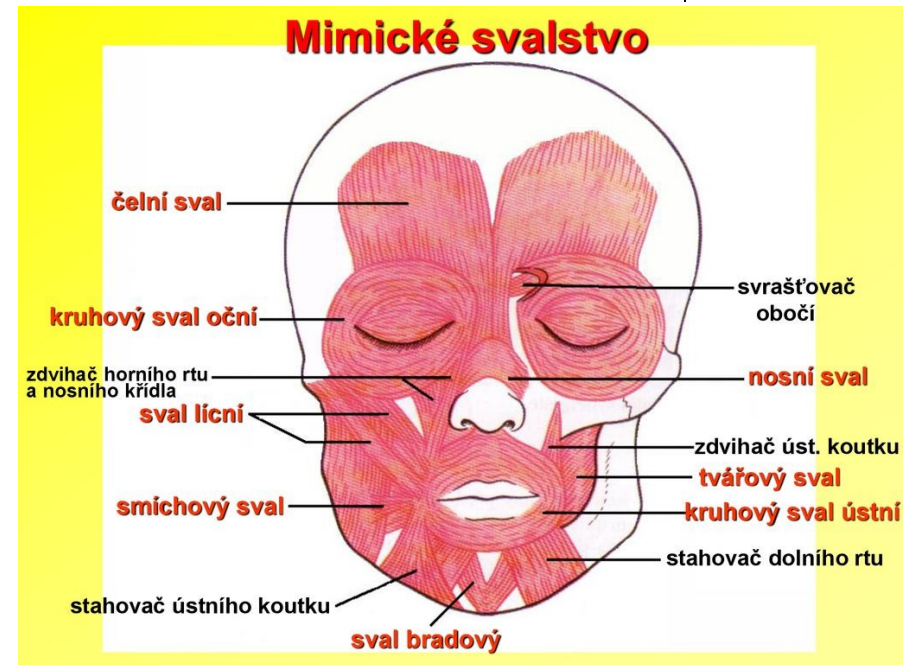

SVALY OBLIČEJE

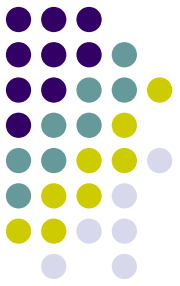
- **Mimické svaly**

- Svaly oční štěrbiny
  - **Kruhový oční sval**
(m. orbicularis oculi)
  - **Zvedáč víček**
(m. levator palpebrae superioris)
  - **Štíhlý sval**
(m. procerus)
  - **Svrášťovač obočí**
(m. corrugator supercillii)
  - **Stlačovač obočí**
(m. depressor supercillii)
- Svaly nosu
  - **Nosní sval**
(m. nasalis)
  - **Zvdihač nosního křídla**
(m. depressor septi)

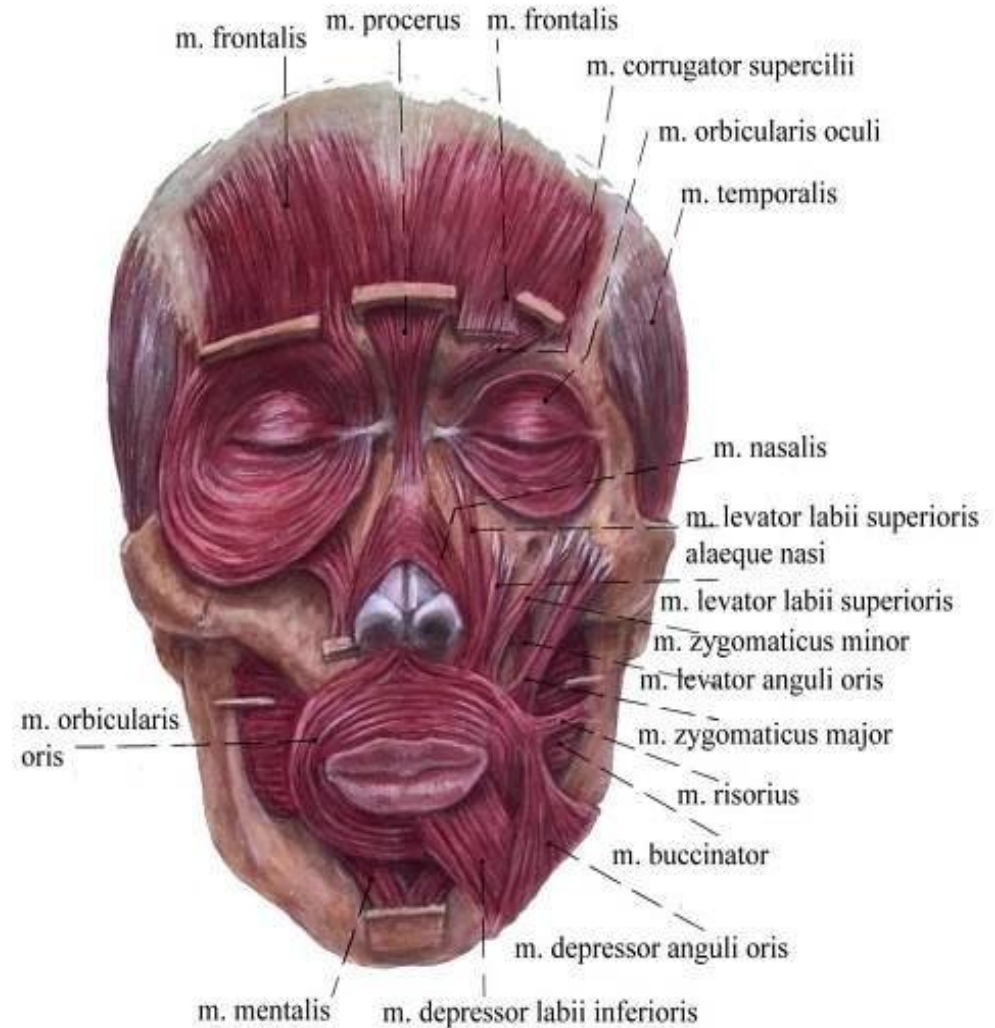

SVALY OBLIČEJE

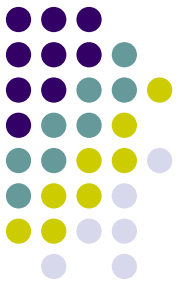

Svaly úst

- **Ústní kruhový sval**
(m. orbicularis oris)
- **Zdvihač horního rtu a nosního křídla** (m. levator labii superioris alaeque)
- **Zdvihač horního rtu**
(m. levator labii superioris)
- **Menší a větší jařmový sval**
(m. zygomaticum minor et major)
- **Zdvihač ústního koutku**
(m. levator anguli oris)
- **Bradový sval**
(m. mentalis)

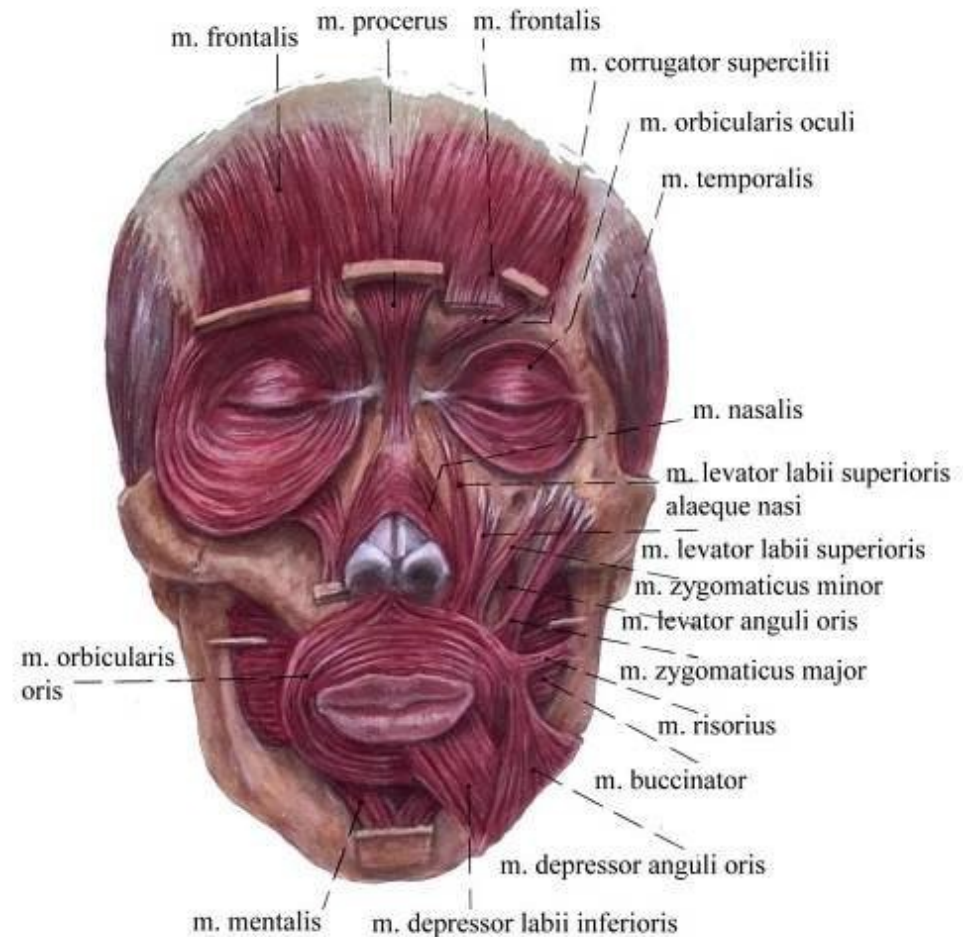

SVALY OBLIČEJE

Svaly úst

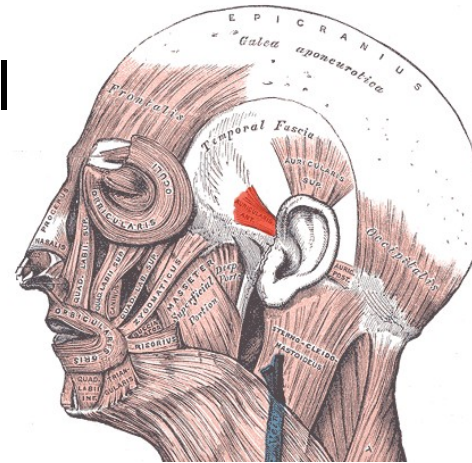
- **Velký lícní sval**
(Musculus zygomaticus major)
- **Malý lícní sval**
(m. zygomaticus minor)
- **Stlačovač dolního rtu**
(m. depressor labii inferioris)
- **Stlačovač ústního koutku**
(m. depressor anguli oris)
- **Tvářový sval**
(m. buccinator)
- **Smíchový sval**
(m. risorius)

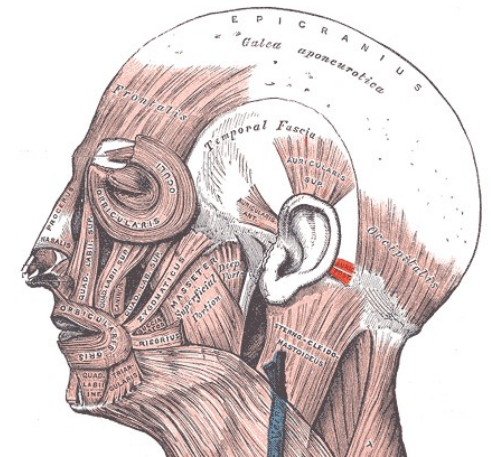
SVALY UŠNÍHO BOLTCE

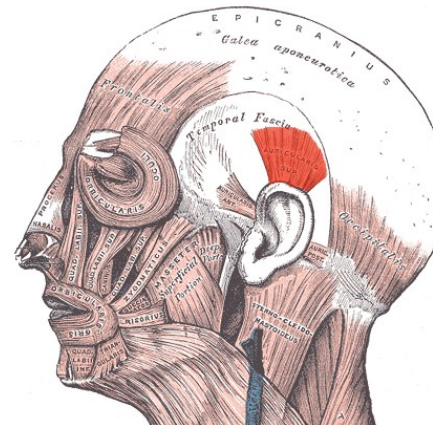
- **Přední boltcový sval**
(m.auricularis anterior)

- **Zadní boltcový sval**
(m.auricularis posterior)

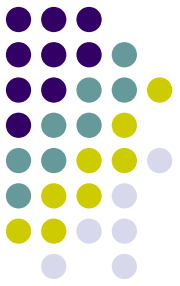

- **Horní boltcový sval**
(m. auricularis superior)

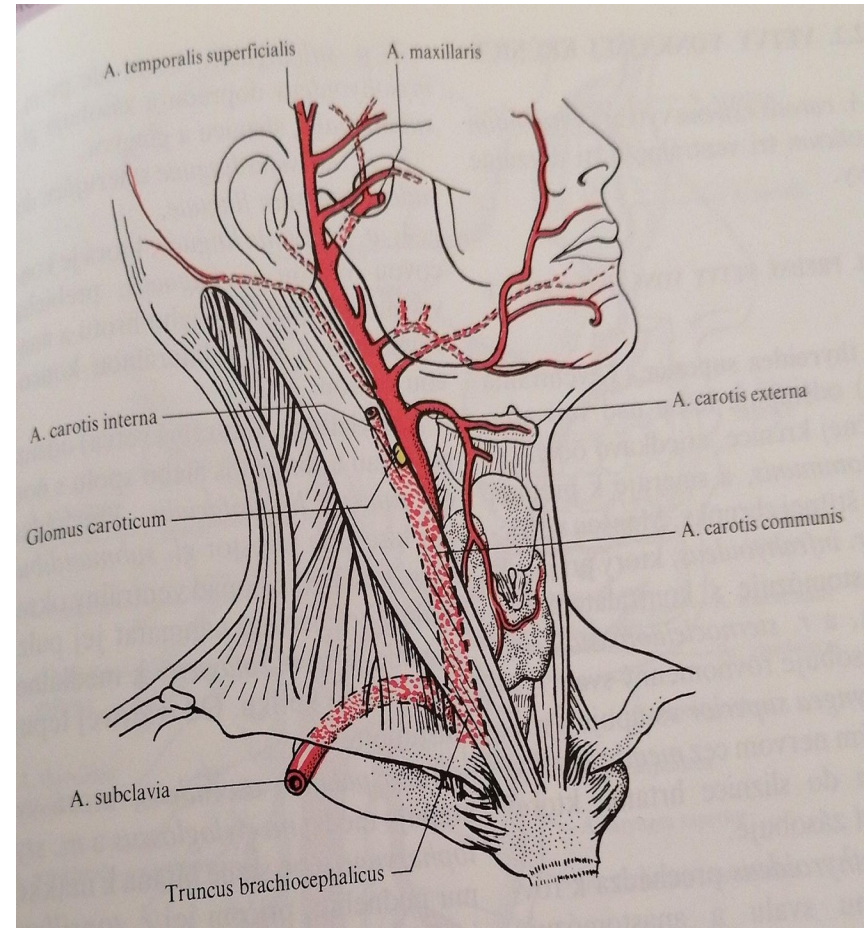

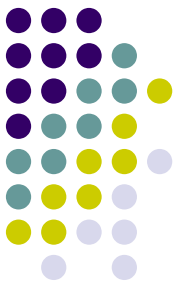
CEVNÍ A LYMFATICKÉ ZÁSOBENÍ OBLIČEJE

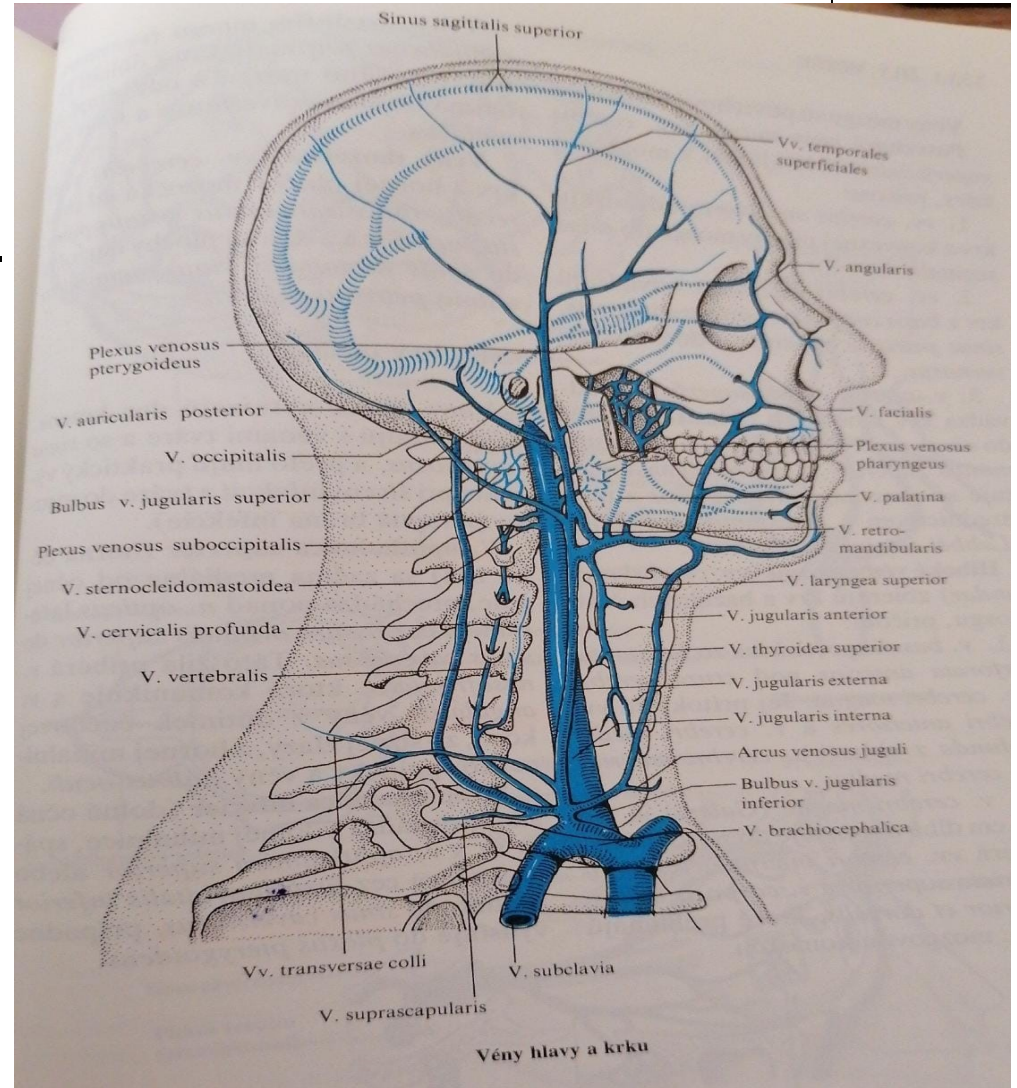
- Je velmi bohaté
- Cévní zásobení je příčinou tvorby hematomů
- **Tepny**
  - Orofaciální oblast je zajišťována z devíti skupin větví a. carotis externa

CEVNÍ A LYMFATICKÉ ZÁSOBENÍ OBLIČEJE

- Žíly
- Odtok krve zajišťuje v.jugularis extrana a v.jugularis interna

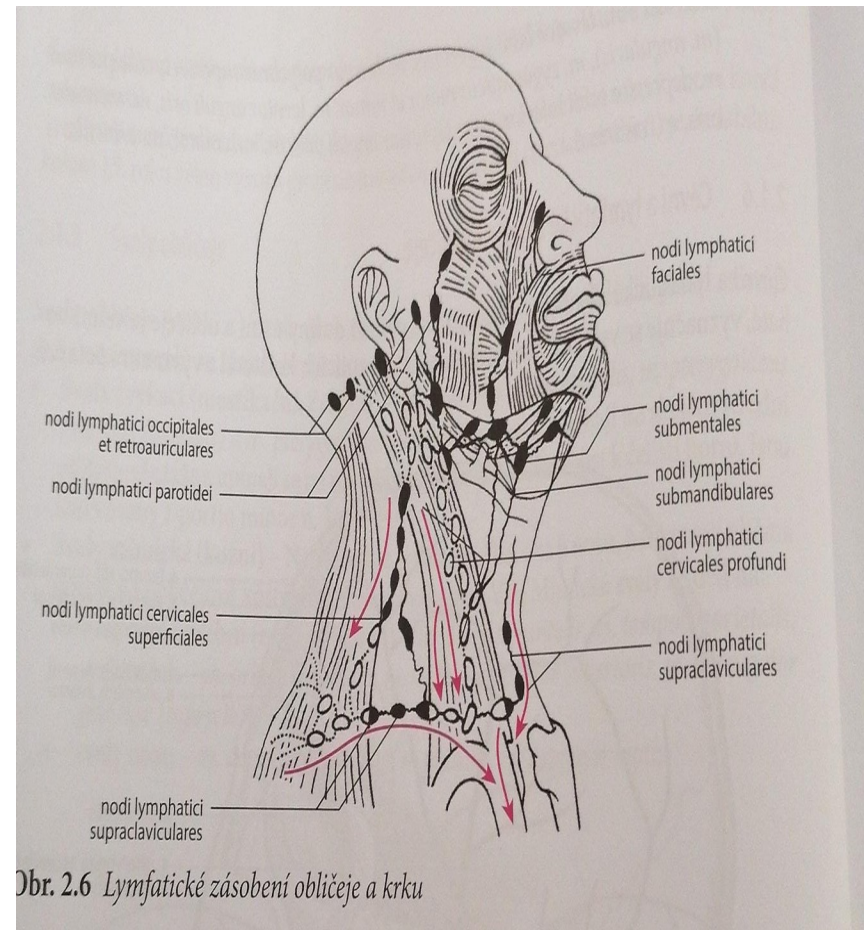

CEVNÍ A LYMFATICKÉ ZÁSOBENÍ OBLIČEJE

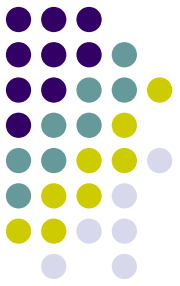
- **Lymfa**

- Síť mízních cév a uzlin je velmi bohatá
- Mízních uzlin je asi 500 v této oblasti

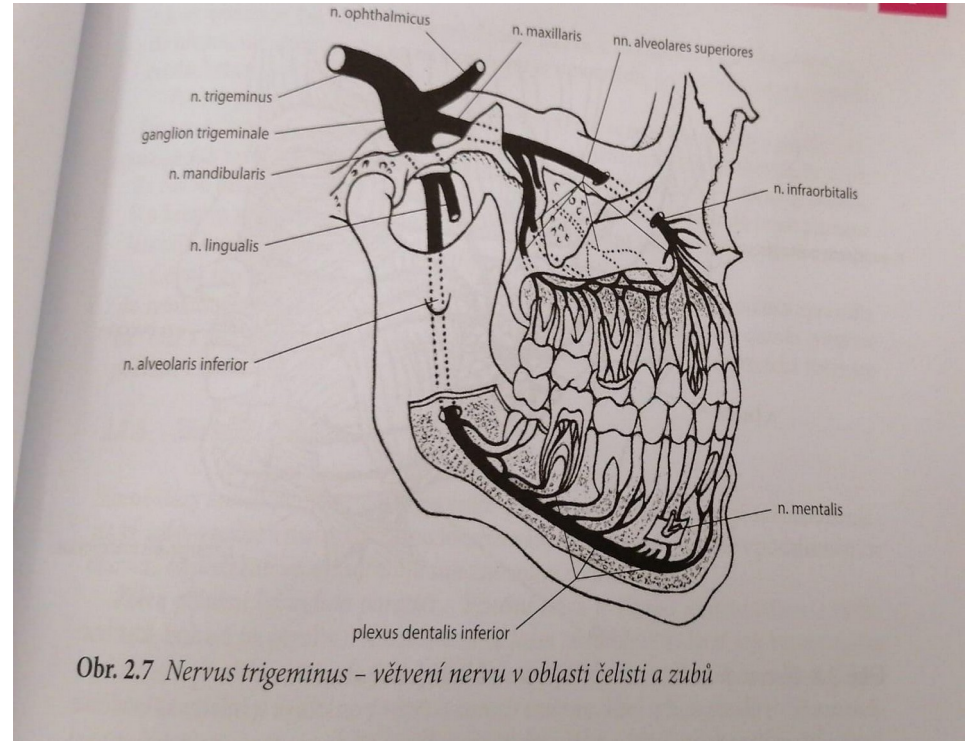

NERVOVÉ ZÁSOBENÍ OBLIČEJE

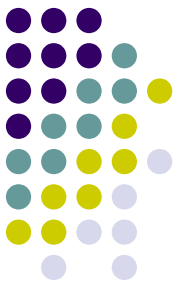

- Senzitivní inervaci zajišťuje **Trojklanný nerv** (n. trigeminus)
- Má tři větve
  1. **n. ophtalmicus**- inervuje kůži čela, horních víček a nosu
    - n. frontalis
    - n. lacrimalis
    - n. nasociliaris
  2. **n. maxillaris**- inervuje kůži dolních víček, horního rtu, gíngivy a zubů v horní čelisti
    - r. meningeus,
    - nn. pterygopalatini,
    - n. infraorbitalis,
    - n. zygomaticus
  3. **n. mandibularis**- inervuje kůži ucha, spánkovou oblast, dolní ret, gíngivu a zuby v dolní čelisti
    - r. meningeus,
    - rr. musculares,
    - n. buccalis,
    - n. auriculotemporalis,
    - n. lingualis,
    - n. alveolaris inferior

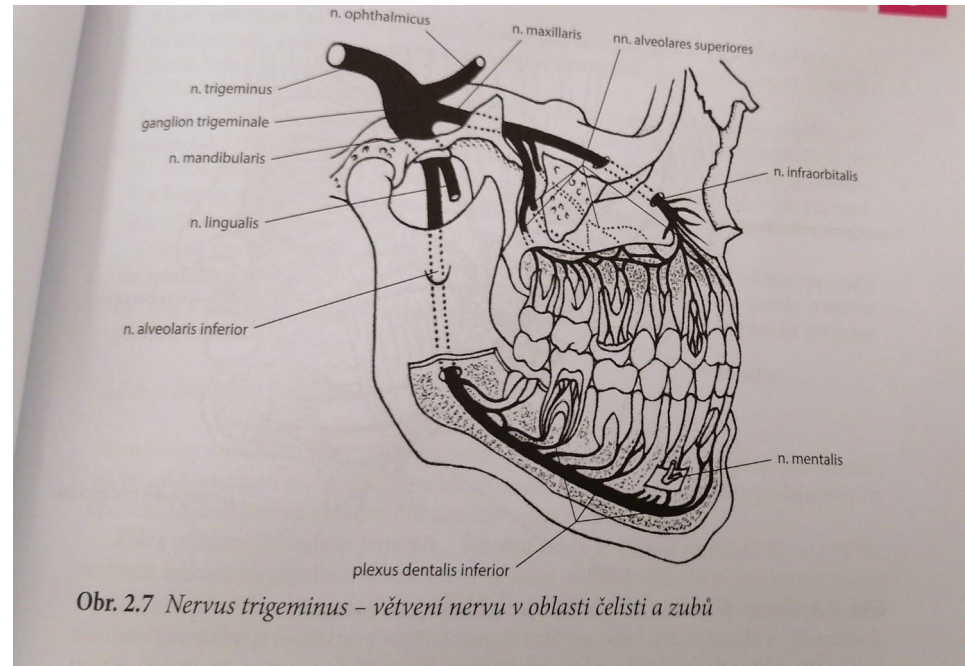

Obr. 2.7 Nervus trigeminus – větvení nervu v oblasti čelisti a zubů

NERVOVÉ ZÁSOBENÍ OBLIČEJE

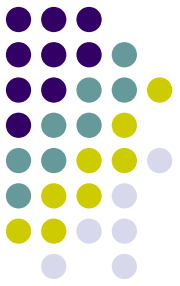

- Senzitivní inervaci jazyka zajišťuje třetí větev **n.mandibularis**
  - **n. lingualis** –inervuje přední 2/3 jazyka
  - **n. hypoglossus-** inervuje kořen jazyka

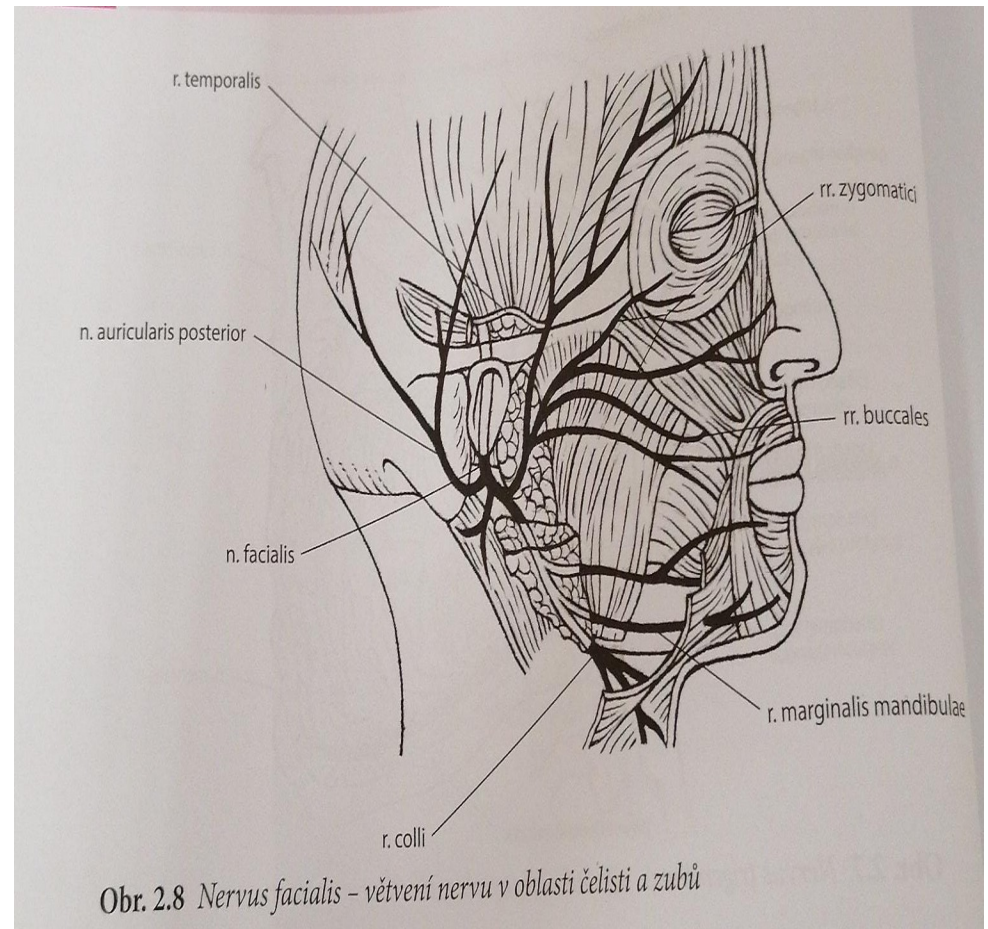

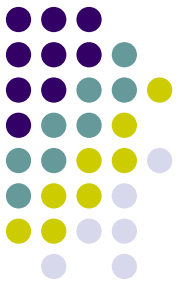
NERVOVÉ ZÁSOBENÍ OBLIČEJE

- Motorickou inervaci tvářových nebo-li mimických svalů zajišťuje **lícní nerv** (n. facialis)

JAZYK

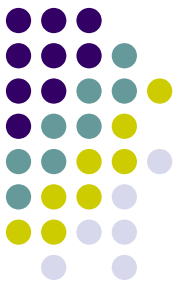
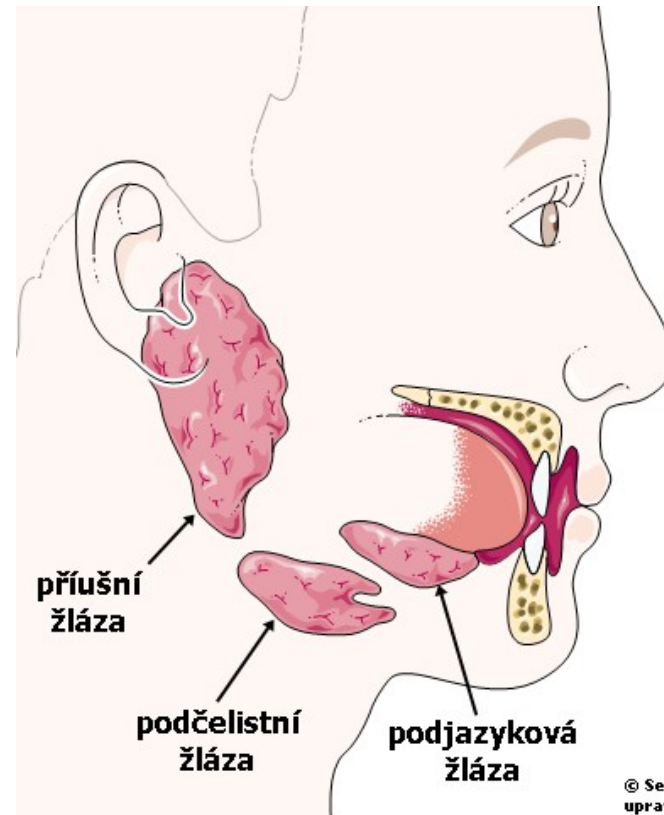

- Je uložen v dutině ústní
- Sídlo chuťového ústrojí
- Tvoří ho svaly interglosální a extraglosální
- Povrch jazyka je pokryt sliznicí
- Na hřbetní straně se nacházejí papily
- Na bocích jazyka jsou čidla chuti = chuťové pohárky

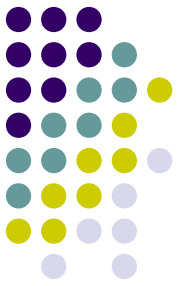

SLINNÉ ŽLÁZY

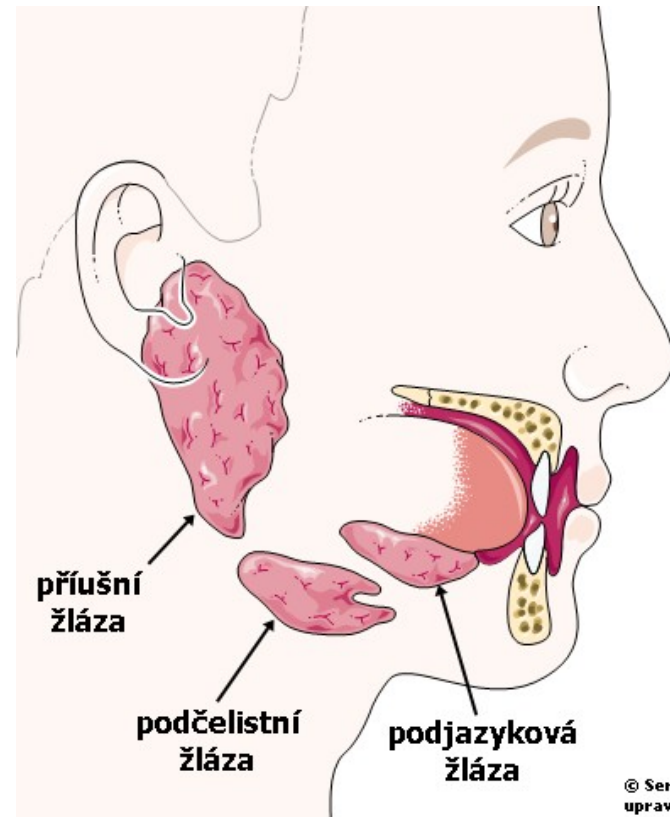
- Dělí se podle velikosti na velké, párové žlázy
  - Glandula parotis
  - Glandula sublingualis
  - Glandula submandibularis
- A dále mále slinné žlázy, které jsou všude v ústní dutině
- **Žláza příušní** (gl. parotis)
  - žláza serózní
  - je umístěna ve fossa retromandibularis (prostor pyramidového tvaru)
  - Vývod je umístěn přibližně ve výši druhého horního moláru

SLINNÉ ŽLÁZY

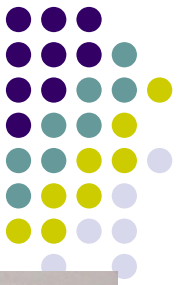

- **Žláza podčelistní**
(gl. submandibularis)
  - Je to žláza smíšená
  - Je uložena v submandibulárním prostoru
  - Vývod žlázy probíhá na spodině ústní dutiny, vyúsťuje po stranách jazykové uzdičky společně s vývodem žlázy podjazykové (gl. Sublingualis)

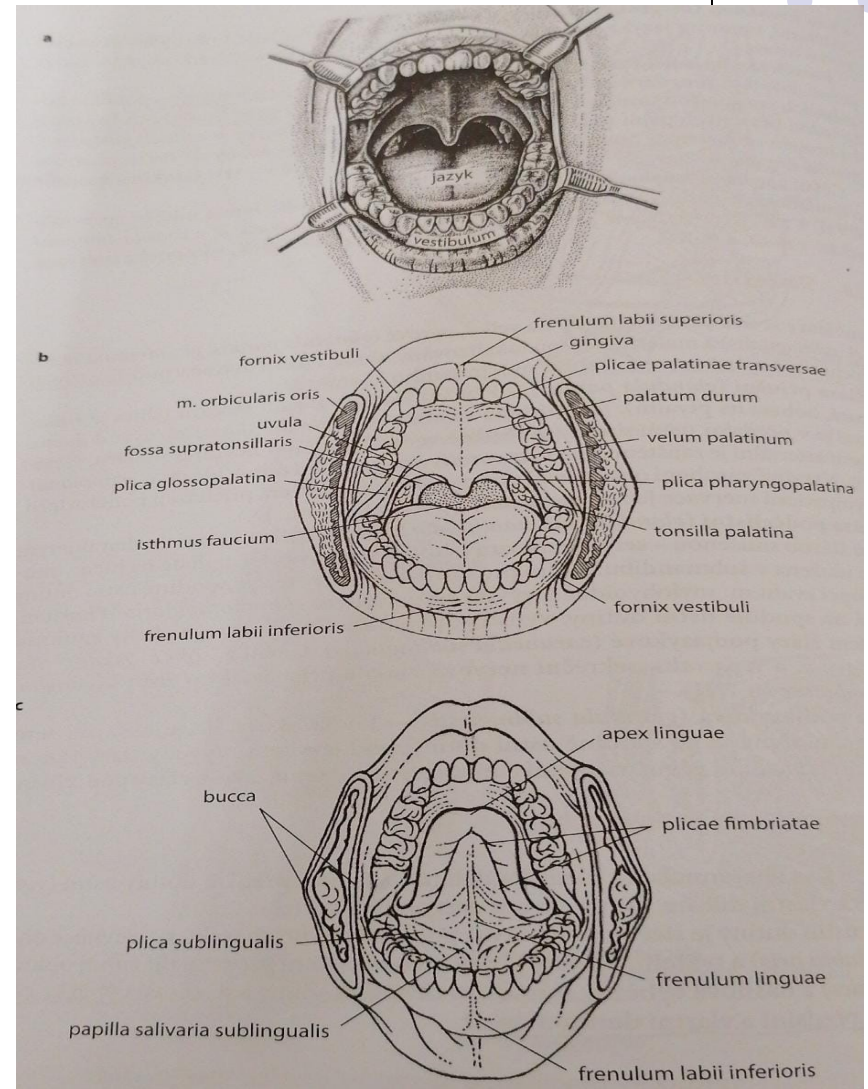

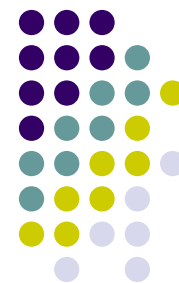
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- DÚ se dělí na dvě části:
- **Předsíň dutiny ústní** (vestibulum oris)
  - Zevně je ohraničen rty a tvářemi
  - Vnitřní ohraničení představuje zubní oblouky a dásňové výběžky
- **Vlastní dutina ústní** (cavum oris)
  - Strop tvoří tvrdé a měkké patro (palatum durum a palatum molle)
  - Měkké patro vzadu končí čípkem (uvula)
  - Dno tvoří hlavně svaly jazyka

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- **Zuby (dentes)**

- V čelistech jsou sestaveny do horního a dolního zubního oblouku
- Horní zubní oblouk překrývá dolní
- Morfologicky rozlišujeme na zubu následující útvary
  - **Zubní korunka** (corona dentes)
  - **Krček zubu** (cervix)
  - **Kořen zubu** (radix dentis)
  - **Dřeňová dutina zubu** (cavitas dentis)

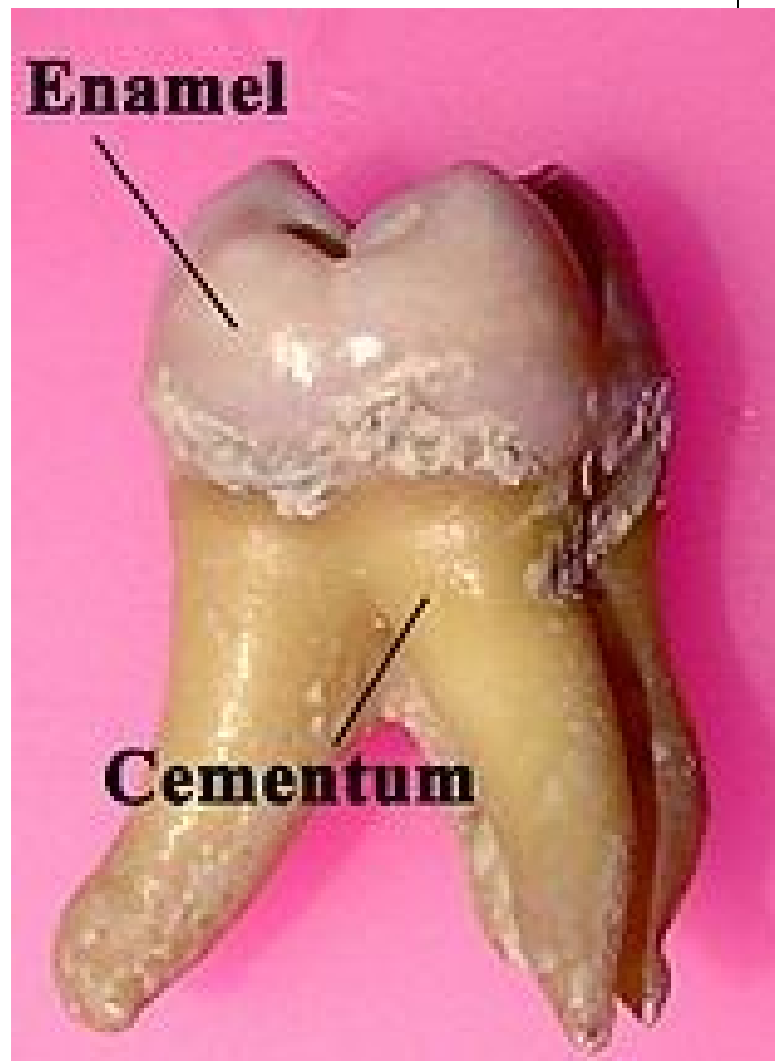

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

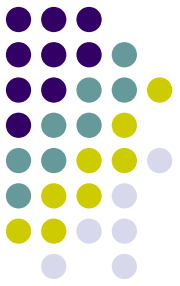
Stavba zubů

- **Sklovina (enamel)**
  - Je nejtvrdší tkání v lidském těle
  - Obsahuje 87% anorganických látek hlavně hydroxyapatit
  - 2% tvoří organické látky (amelogeniny a enameliny)
  - 11% tvoří voda
  - Strukturu tvoří sloupečky sklovinných prizmat, probíhají od dentinosklovinné hranice až k povrchu skloviny a zapadají do sebe
  - Vzájemně jsou spojené interprizmatickou substancí

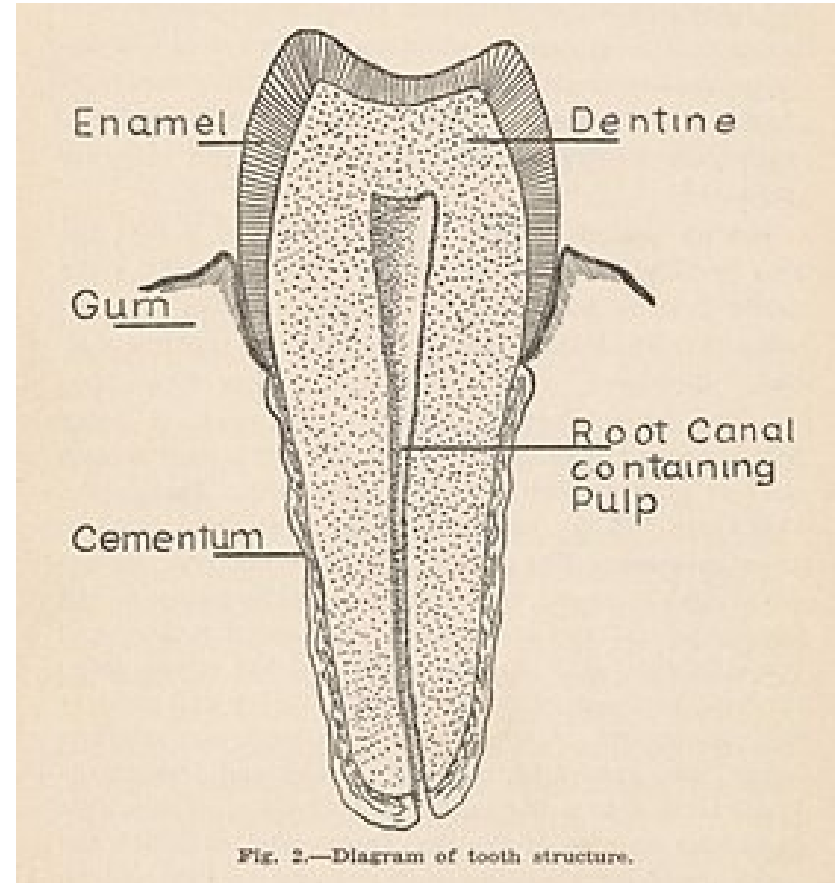

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

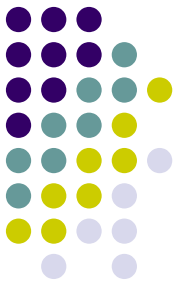

Stavba zubů

- **Zubovina** (dentin)
  - Hlavní zubní hmota
  - Je pojivovou strukturou tvrdší než kost
  - Obsahuje 45% hydroxyapatitu, 30% organických látek a 25% vody
  - Zubovina vzniká činností buněk pulpy-odontoblastů
- Dentin existuje ve 3 formách
  - Primární dentin
  - Sekundární dentin
  - Terciální dentin

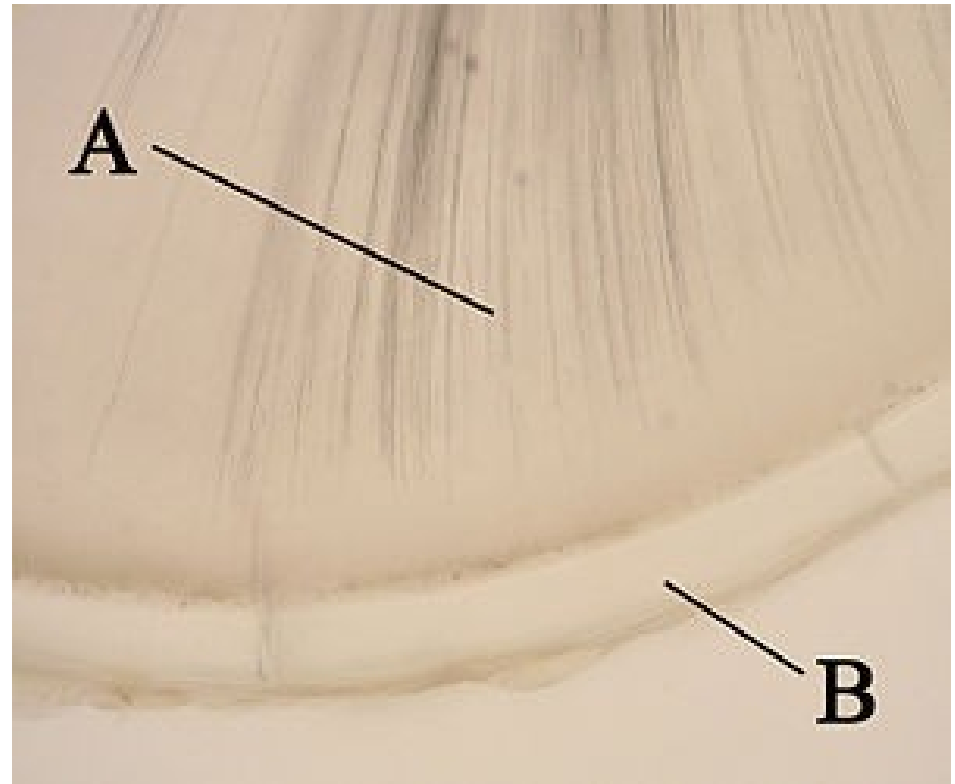

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

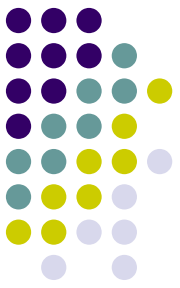
Stavba zubů

- **Cement (cementum)**
  - Tkáň podobná hutné kosti
  - Kryje krček a kořen zubu
  - Kolagenními vlákny je cement spojen s povrchem dentinu
  - 65% je hydroxyapatit
  - 23% organické látky (kolageny)
  - 12% voda

A-dentin B-cement

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

Stavba zubů

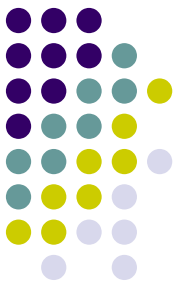
- **Zubní dřeň**

(pulpa dentis)

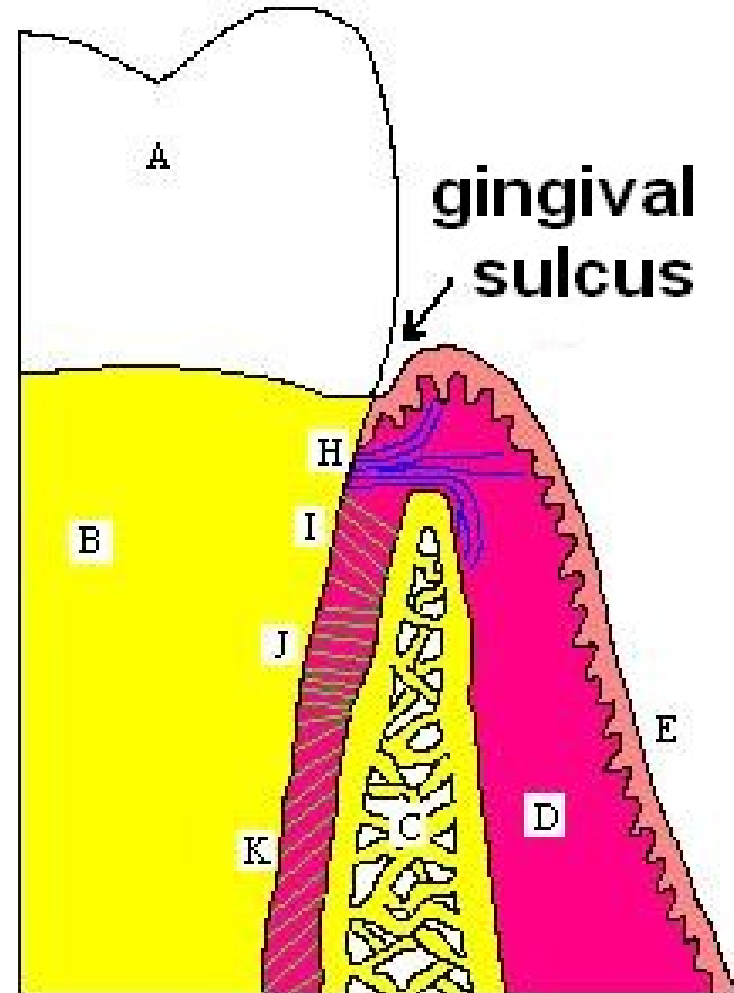
- Vyplňuje jak dřeňovou dutinu tak i kořenový kanálek
- Je to měkká růžová vazivová tkáň
- Jsou zde nervová, cévní a mízní vlákna

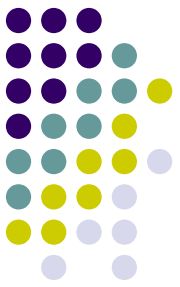
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- **Dásňový žlábek** (sulcus gingivalis)
  - Prohlubeň mezi okrajem gingivy a povrchem zubu
  - Je ohraničen orálním epitelem sulku a volným povrchem spojovacího epitelu
  - Hloubka žlábků se pohybuje okolo 0,1–0,5 mm
  - Sulkulární tekutina je exsudátem
  - U zdravé gingivy by se sulkulární tekutina neměla vůbec nacházet, a pokud ano, tak jen v zanedbatelném množství

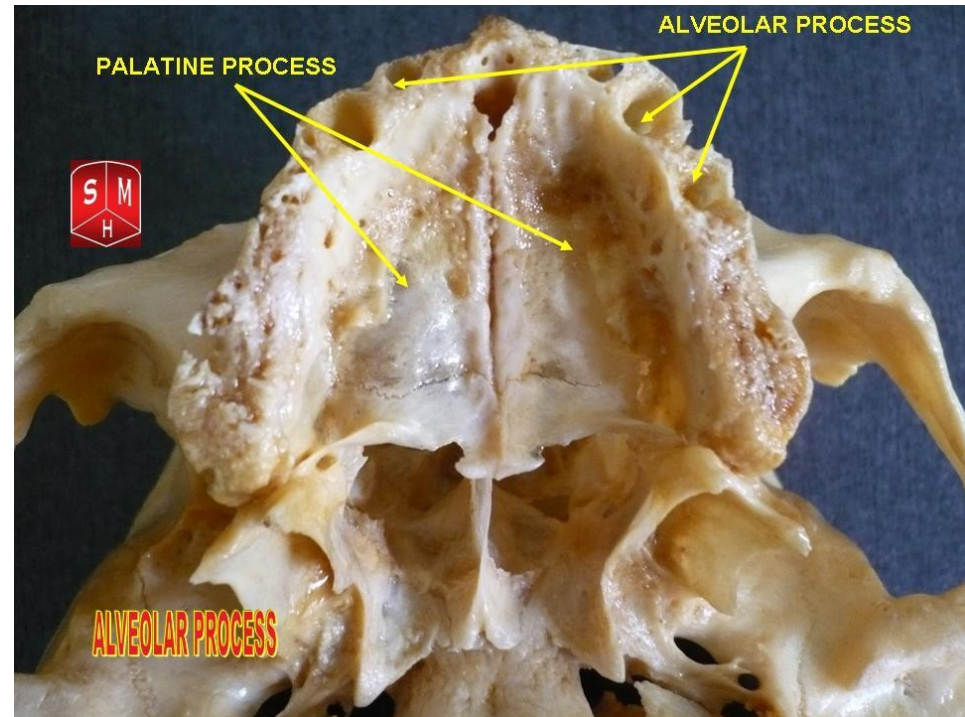

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

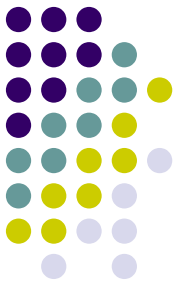

- **Alveolární výběžek**

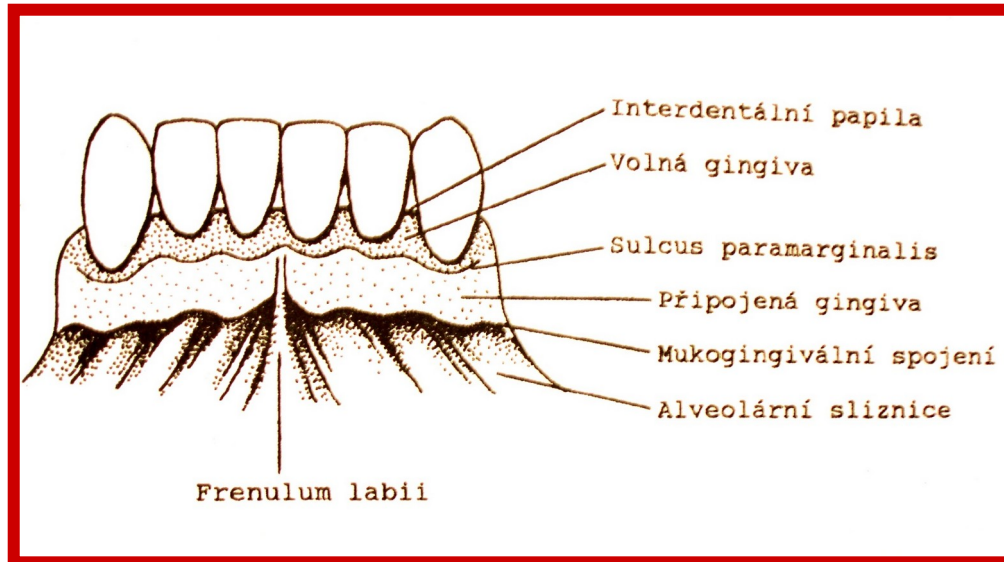
- označuje část horní či dolní čelisti, v níž jsou zapuštěny zuby
- Neustále podléhá remodelaci
- Po ztrátě zubů dochází k jejímu ústupu
- Alveolární kost končí u zdravého parodontu 1–2 mm od cementosklovinné hranice
- V mezizubním prostoru má kost tvar pyramidy

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

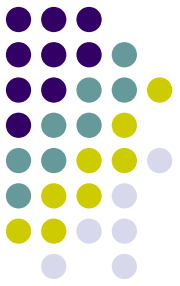

- **Dáseň (gingiva)**
  - Je měkká tkáň pokrývající alveolární kost
  - Krajní část gingivy probíhá obloukovitě 0,5–2 mm koronárně od cementosklovinné hranice, dále přechází vestibulárně ve sliznici vystýlající dutinu ústní
  - Přejichod připojené gingivy a sliznice se nazývá mukogingivální hranice
  - Fyziologicky je světle růžová.

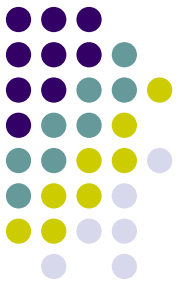
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- **Volná gingiva (marginální)**
  - Je krajní část gingivy o výšce 0,8–2,5 mm
  - Lemuje zub kolem dokola
  - Marginální gingiva utváří stěnu gingiválního sulcu a je fixována gingiválními vazy
  - Na jejím povrchu nacházíme drobné d'olíčkování (*stippling*)

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

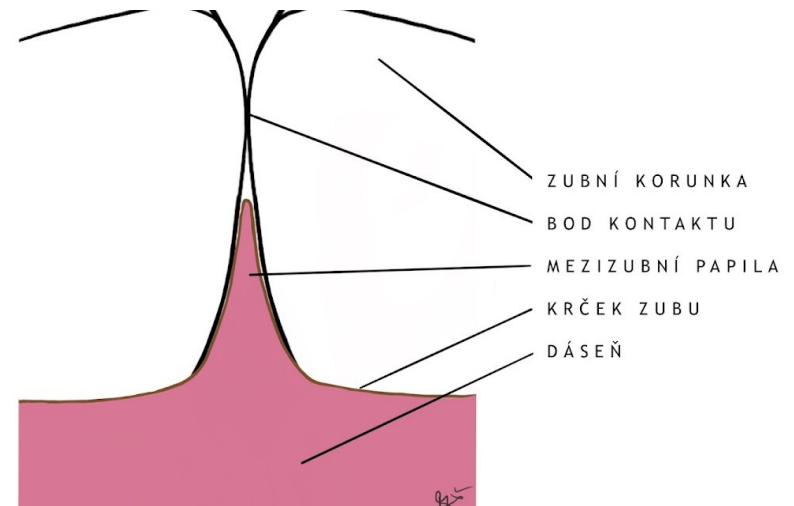
- **Připojená gingiva**
(attached gingiva)
  - Přechází z marginální části, někdy na přechodu volné a připojené gingivy nacházíme jemnou paramarginální rýhu
  - Je široká 1–9 mm a pevně fixována k alveolární kosti,
  - Podobně jako u volné gingivy nacházíme mnohdy stippling

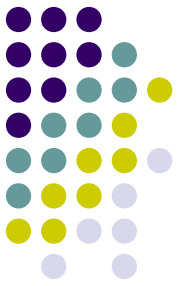
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- **Mezizubní papila**
(Interdentální gingiva)
  - Prostor mezi dvěma zuby pod bodem kontaktu
  - Vybíhá ve dva cípy – vestibulární a orální propojené sedlovitou prohlubní
  - Tato část neobsahuje keratinizovaný epitel
  - Zbylá připojená gingiva je keratinizovaná

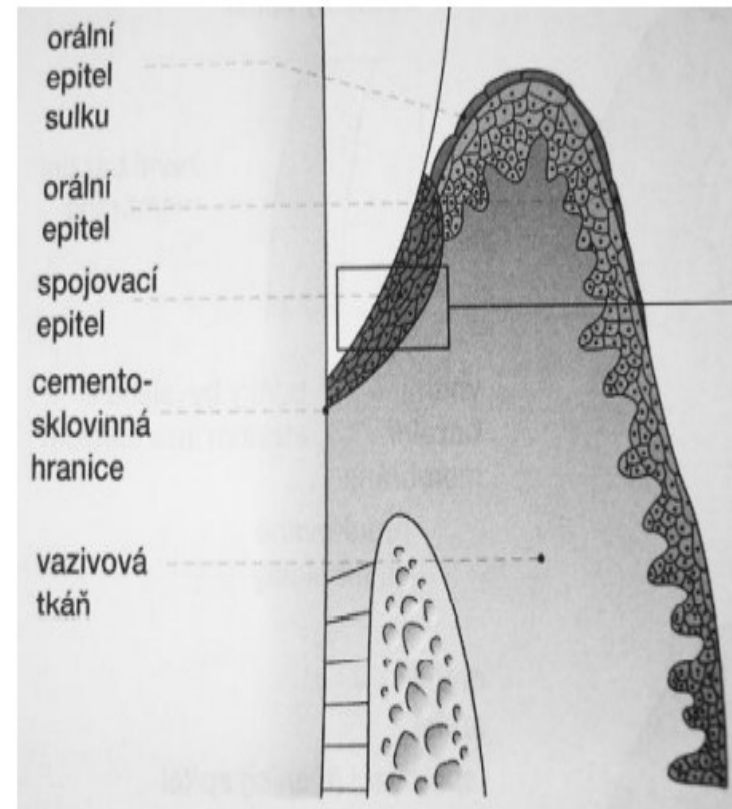

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

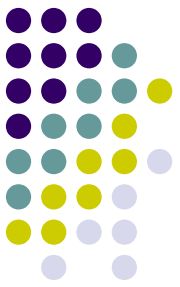

Stavba gingivy

- **Orální epitel**
  - Je keratinizovaný, vícevrstevný
  - Ze spodních vrstev do něj vybíhá vazivo.
- **Spojovací epitel**
  - Připojuje dásěň k zubu od cementosklovinné hranice ke dni gingiválního sulku
  - Doba obměny je 6 dní

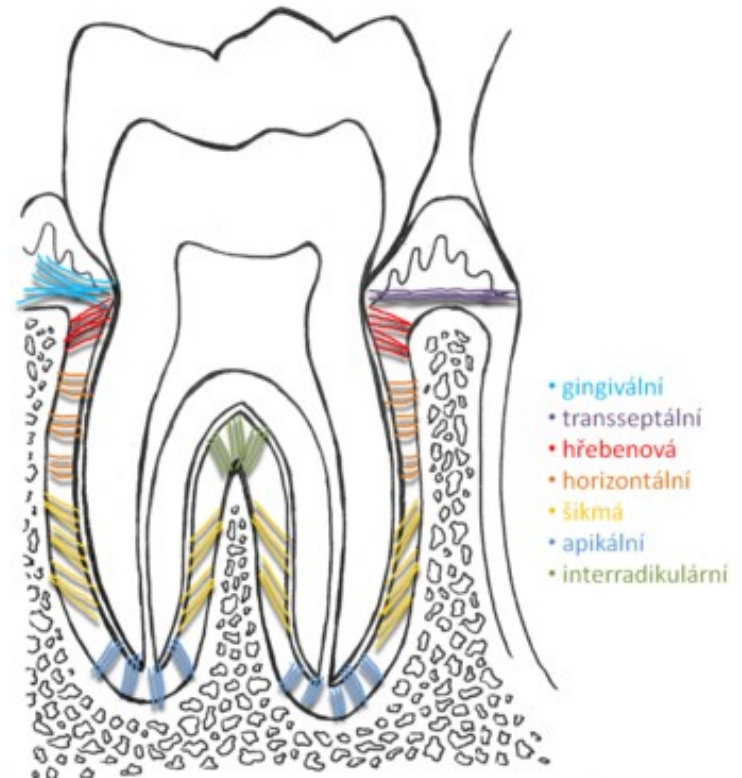
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

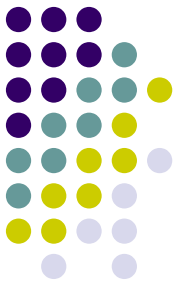
Periodontální ligament

- **Sharpeyova vlákna** jsou snopce kolagenních vláken procházejících periodontální štěrbinou
  - **Gingivální**
  - **Transseptální**
  - **Hřebenová**
  - **Horizontální**
  - **Šikmá**
  - **Apikální**
- Tomuto uspořádání se říká **funkční uspořádání**.

PERIODONTÁLNÍ LIGAMENTA

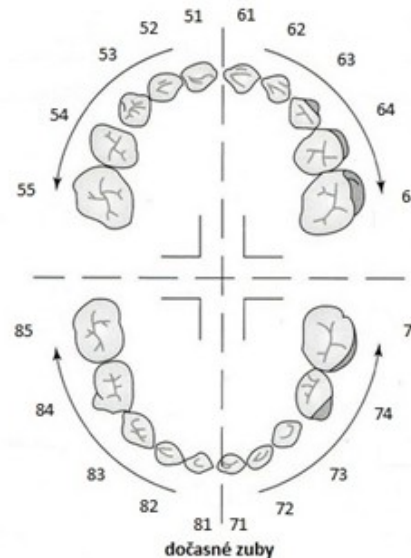
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

Popis dočasných zubů

- **Dočasné horní řezáky**

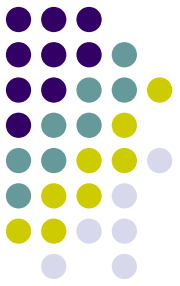
- Korunka má podobný tvar jako stále řezáky
- Šířka je vždy větší než výška
- Korunka postranního řezáku je menší než středního
- Kořen je jeden
- Hrot kořene je zahnutý distálně

51,52,61,62

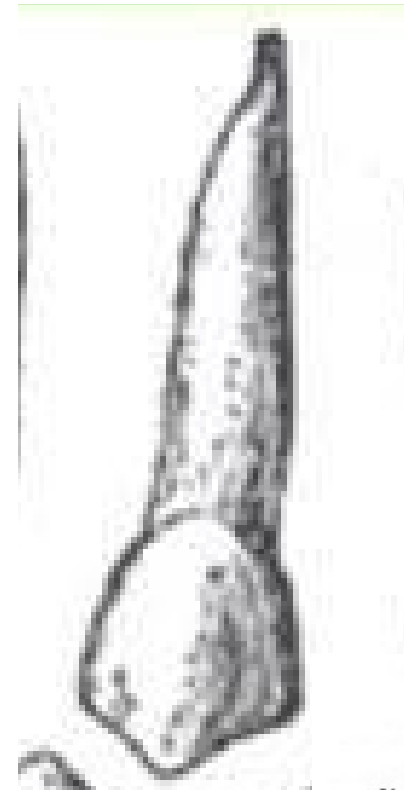

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

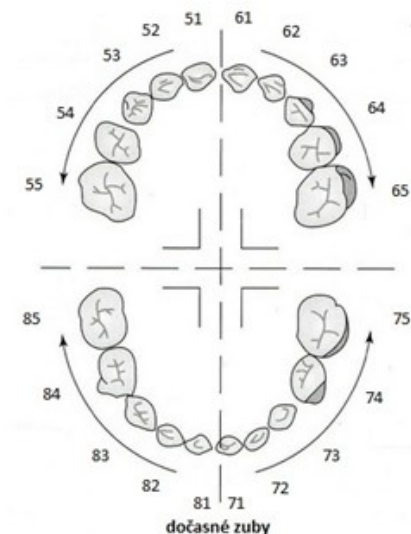

- **Horní dočasný špičák**

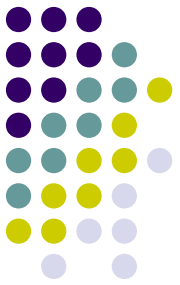
- Šířka korunky je větší než výška
- Labiální ploška je vypouklá
- Sklovina má výrazný sklovinný val
- Korunka vybíhá do hrotu a má 2 řezací hrany
- Má jeden kořen a je zahnutý mírně distálně

53,63

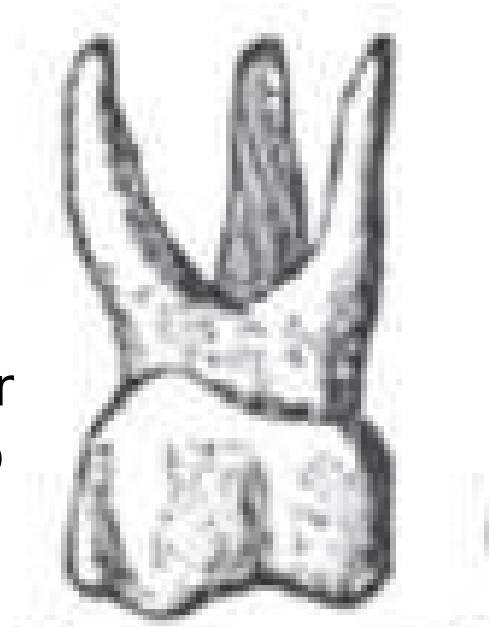

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

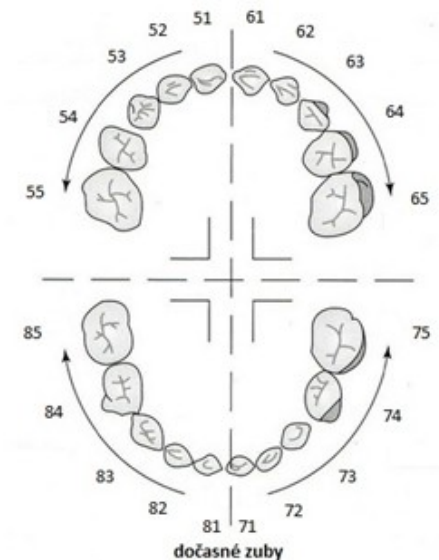

- **První horní dočasný molár**

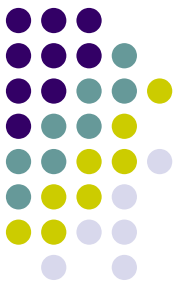
- Korunková část připomíná korunku prvního stálého premoláru
- Žvýkací ploška je rozdělena fisurou na bukální a palatinální a jsou opatřeny hrbolky
- Zub má tři kořeny, dva jsou uloženy bukálně jeden palatinálně

54,64

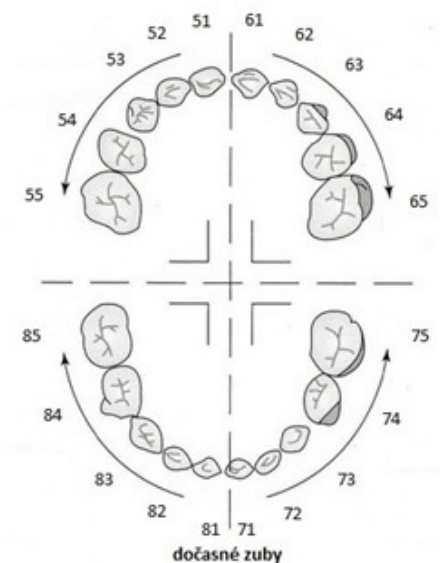
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

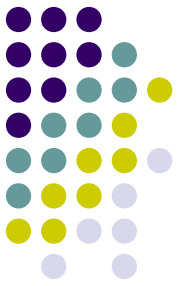
- **Druhý dočasný horní molár**
  - Tvarem připomíná stálý molár, ale je menší
  - Korunka je větší než u prvního dočasného moláru
  - Má čtyři hrbolky, dva jsou bukálně a dva palatinálně

55,65

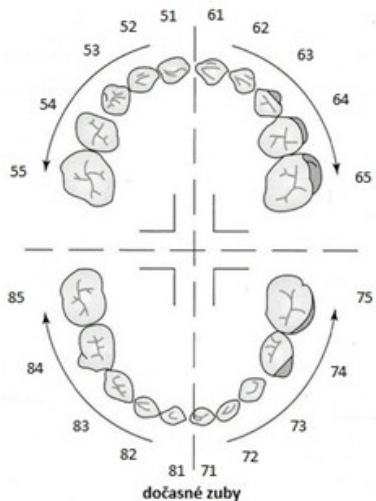

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- **Dočasné dolní řezáky**

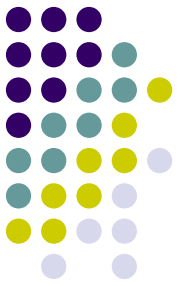
- Korunka má dlátovitý tvar s ostrou řezací hranou
- Mezi středním a postraním řezákem není velký rozdíl
- Mají jeden krátký kořen

81,82,71,72

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

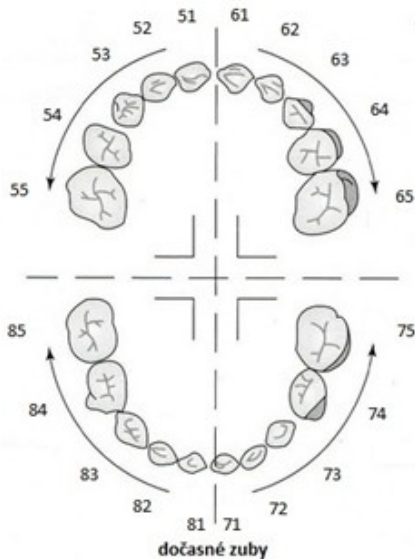

- **Dolní dočasný špičák**

- Korunka se podobá stálému špičáku, je však menší
- Kořen je jeden

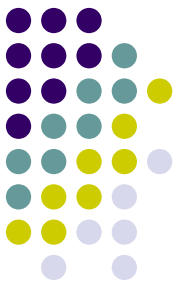

83,73

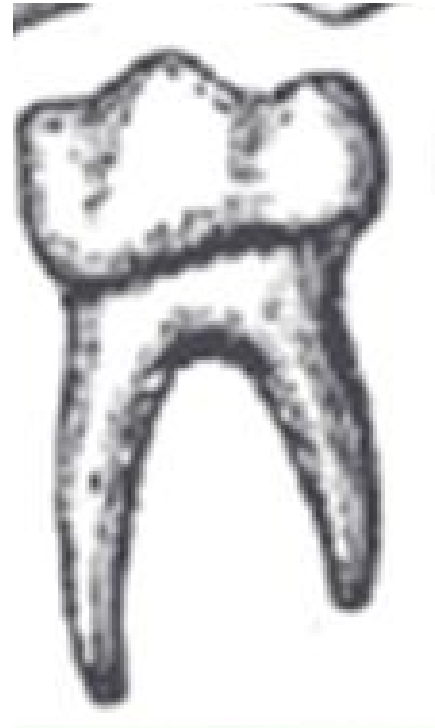

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

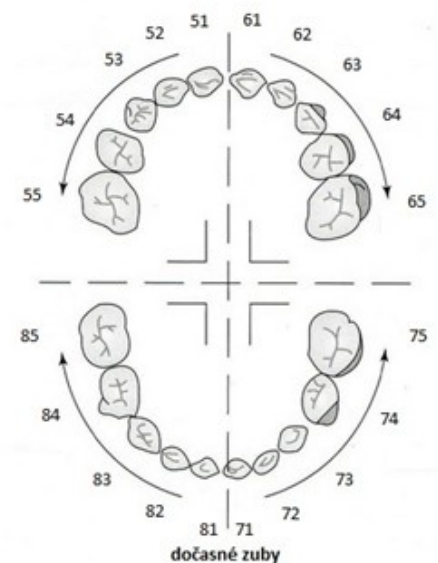

- **První dolní dočasný molár**

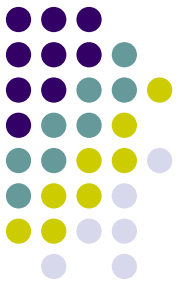
- Žvýkací plocha má čtyři hrbolky, dva bukální a dva palatinální
- Má dva kořeny, meziální kořen je mohutnější a delší než distální kořen

84,74

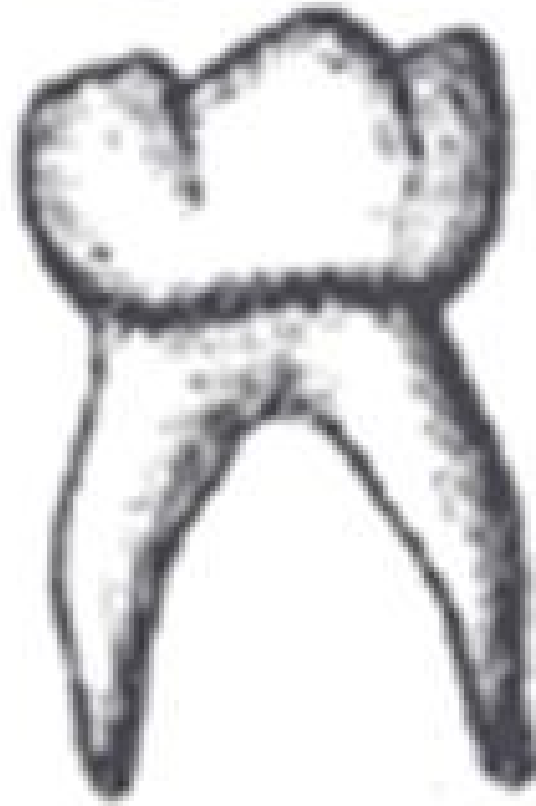

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

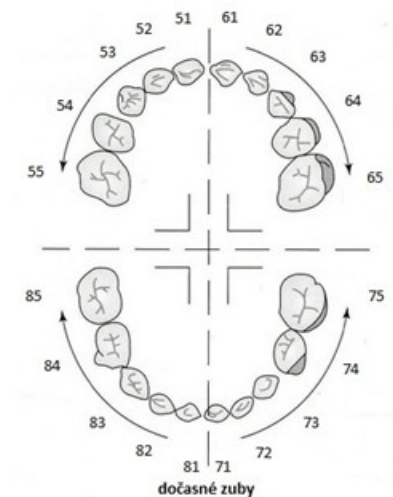

- **Druhý dolní dočasný molár**

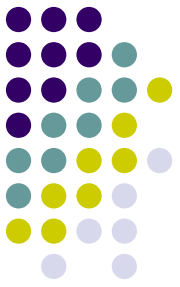
- Je větší než první dočasný molár
- Tvarem se podobá prvnímu stálému moláru
- Má čtyři hrbolky a pátý hrbolek se nachází na distální aproximální plošce pod úrovní žvýkací plošky
- Má dva kořeny, meziální a distální a jsou poměrně dlouhé

85,75

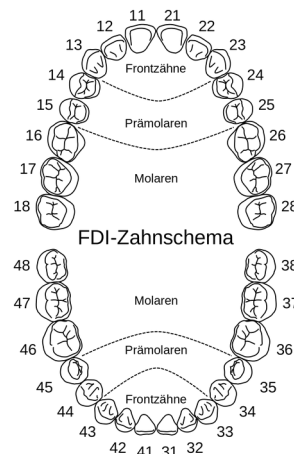
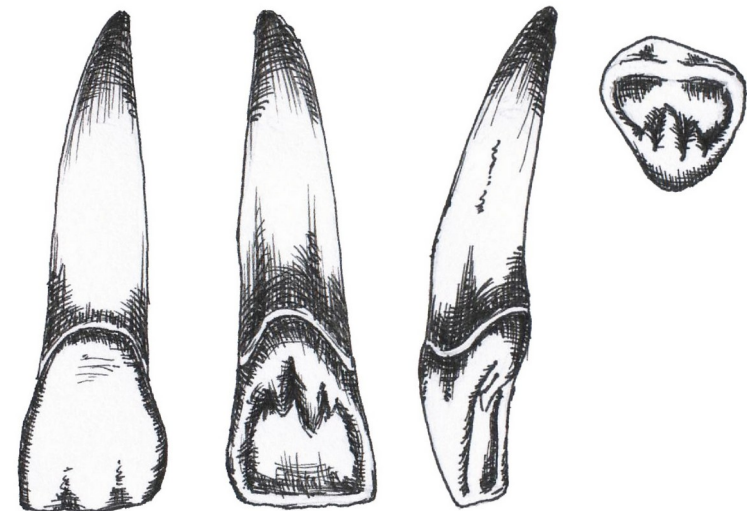
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

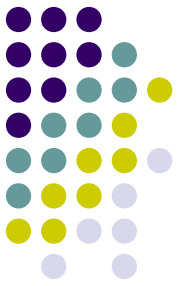
Popis stálého chrupu

- **Horní střední řezák**

- Korunka má tvar dláta s řezací hranou
- Má jeden kořen a jeden kořenový kanálek
- Průměrná délka zubu je 23mm

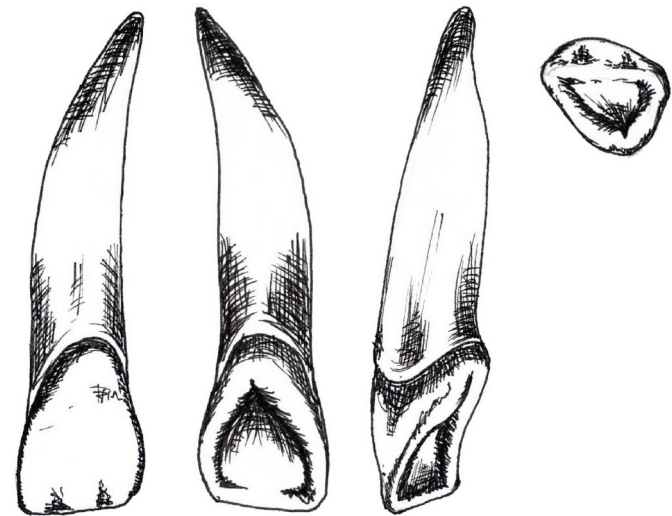
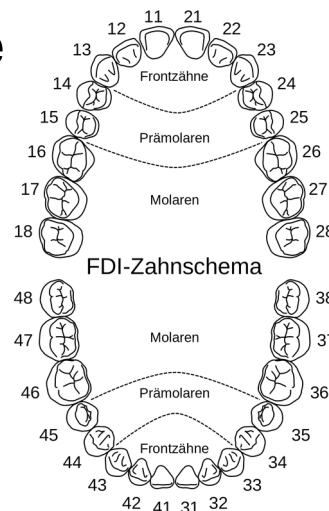

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

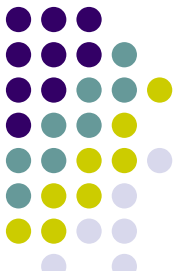

- **Horní postranní řezák**

- Korunka je téměř shodná s korunkou prvního středního řezáku, ale je menší
- Kořen je jeden a má jeden kořenový kanálek
- Průměrná délka je 21,5mm

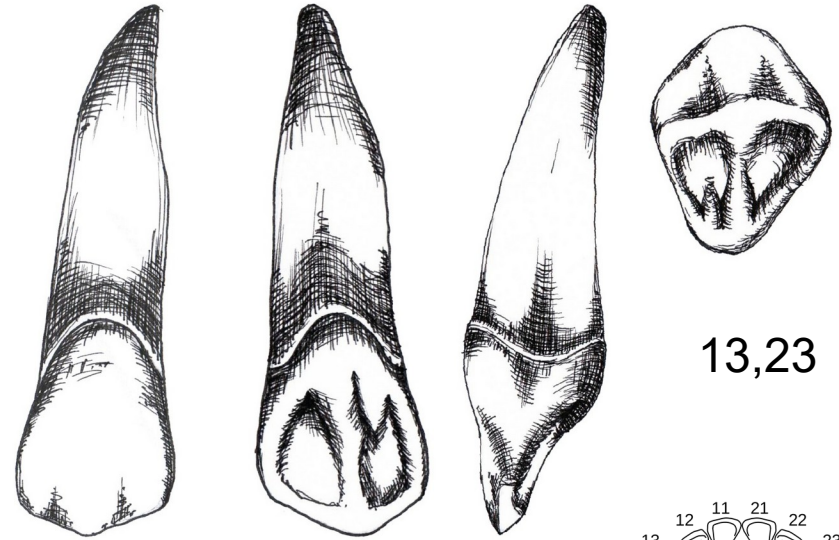

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

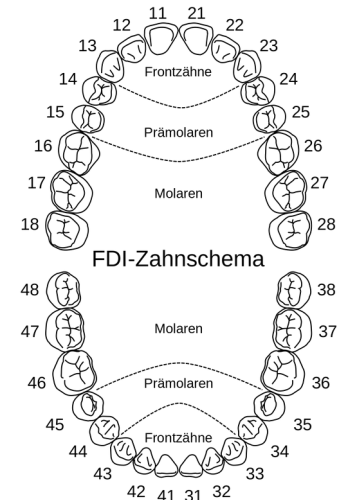

• Horní špičák

- Korunka vybíhá na incizální hraně v jeden hrot
- Je nejdelším zubem v ústní dutině
- Průměrná délka je 26,5mm
- Je to důležitý protetický pilíř , využívá se pro kotvení fixních můstků při ztrátě řezáků

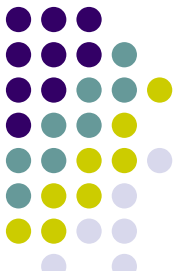

13,23

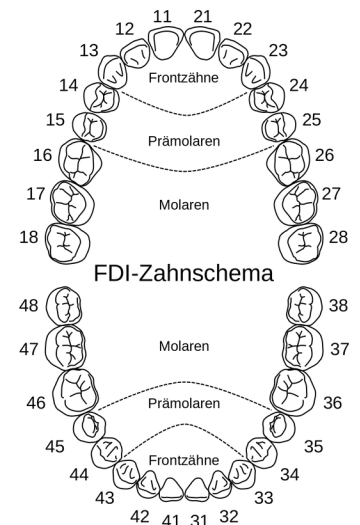
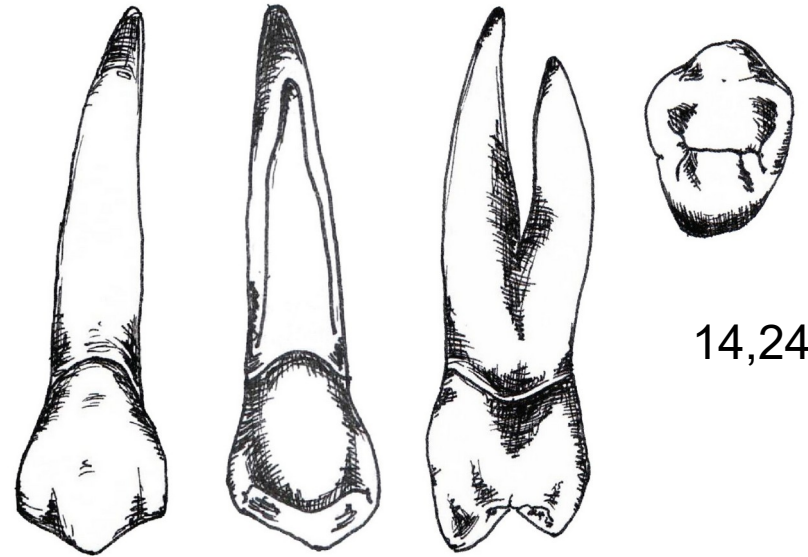

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

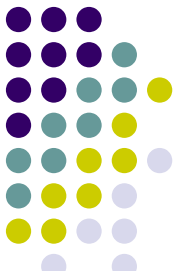

- **První horní premolár**

- Dvouhrbolkový zub, jeden je vestibulárně a druhý palatinálně
- Oba hrbolky jsou přibližně stejně vysoké
- Má dva kořeny a dva kořenové kanálky
- Průměrná délka je 21mm

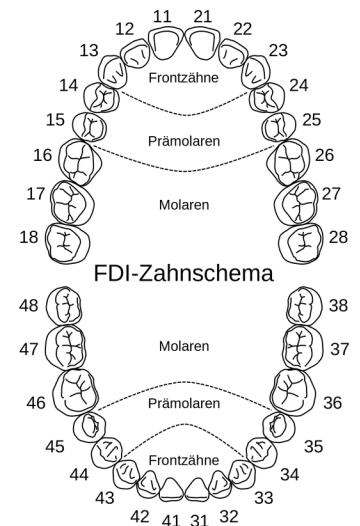
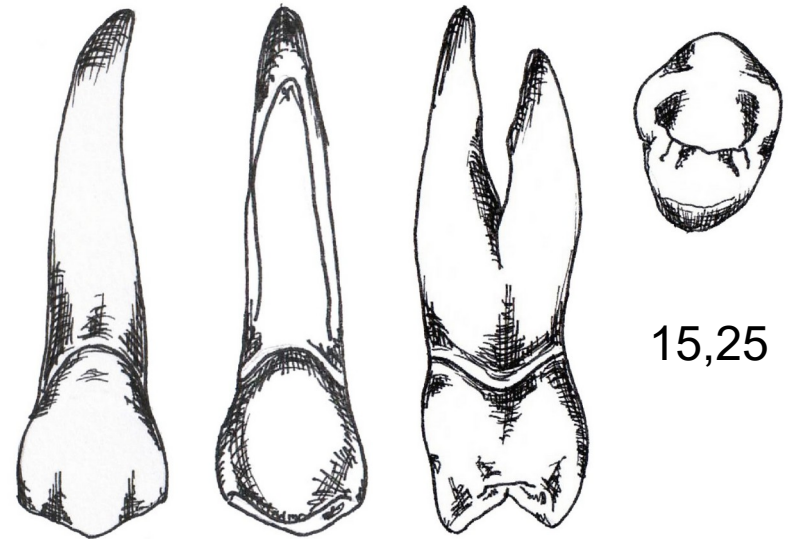

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

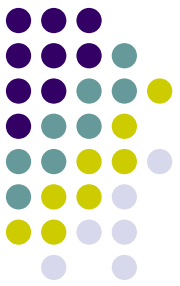

- **Druhý horní premolár**

- Korunka je tvarově shodná s prvním premolárem
- Má jeden kořen a jeden kořenový kanálek
- Průměrná délka je 21mm

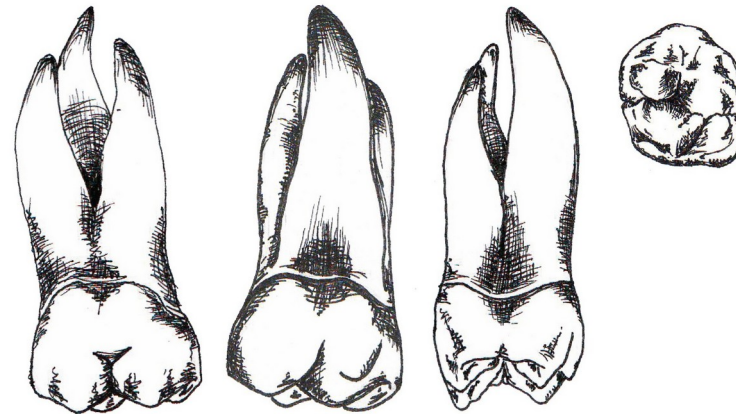

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

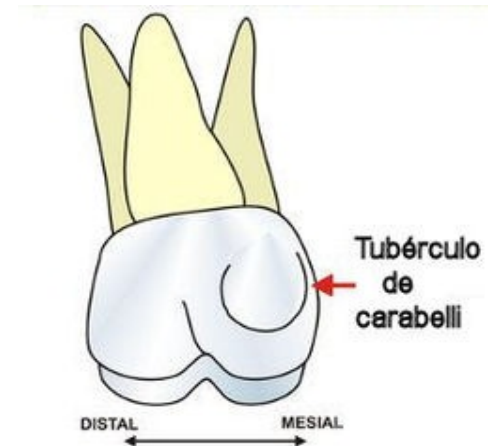
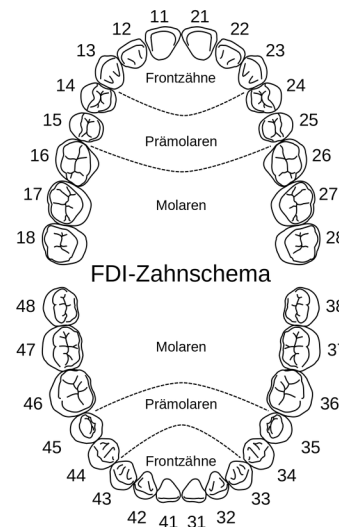

- **Horní moláry**

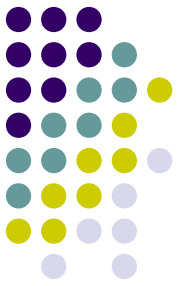
- Korunka má tvar zaobleného čtverce
- Má čtyři hrbolky
- Většinou má tři kořeny (palatinální, meziobukální a distobukální)
- Kořenové kanálky jsou tři až čtyři
- Průměrná délka je 22mm

16,17,18,26,27,28

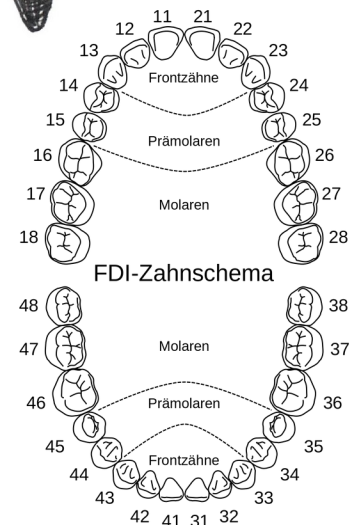
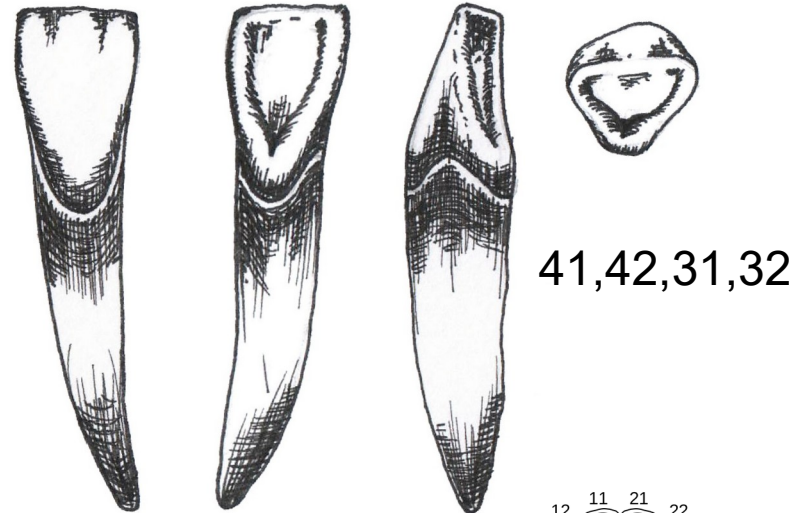

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

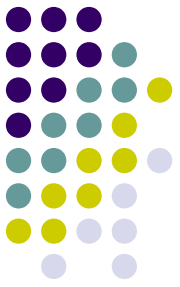

- **Dolní řezáky**

- Jsou nejmenší zuby v DÚ
- Korunka má dlátovitý tvar s řezací hranou
- Mají jeden kořen a jeden kořenový kanálek
- Délka zubů 21mm

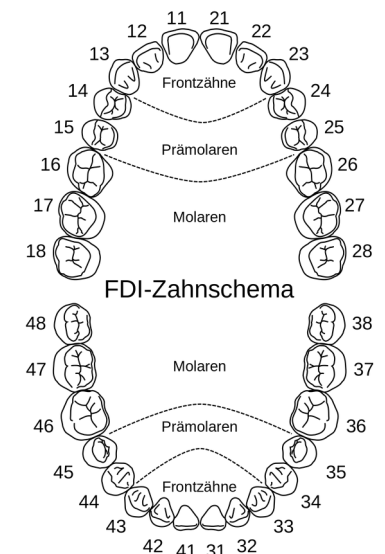
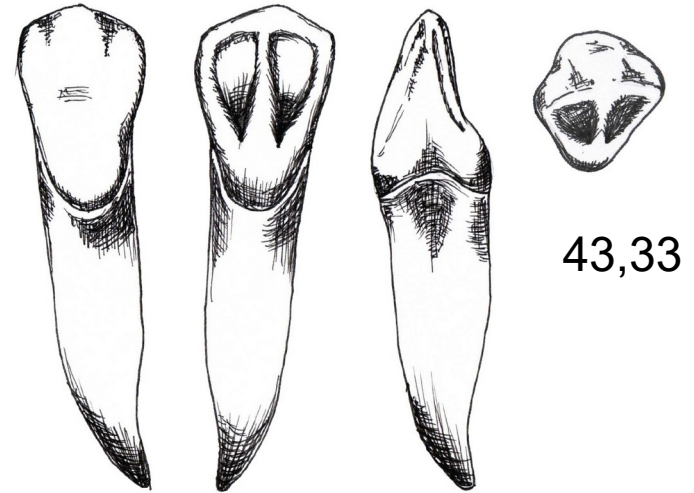

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- **Dolní špičák**

- Korunka je shodná s korunkou horního špičáku
- Má jeden kořen a jeden kořenový kanálek
- Průměrná délka je 22,5mm
- Bývá často používán jako pilíř při protetických fixních pracích

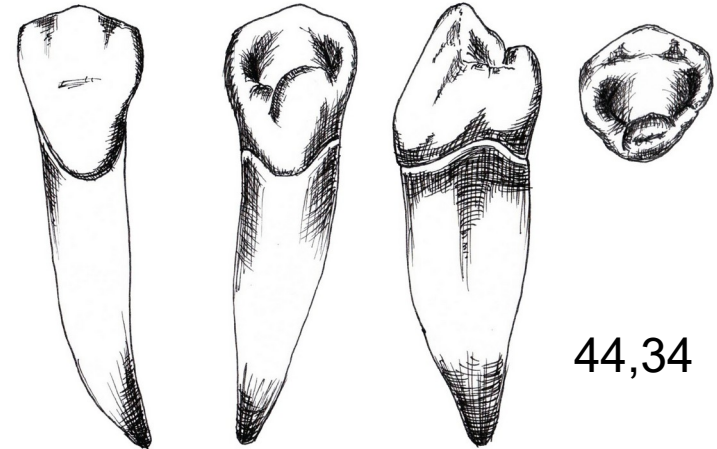

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

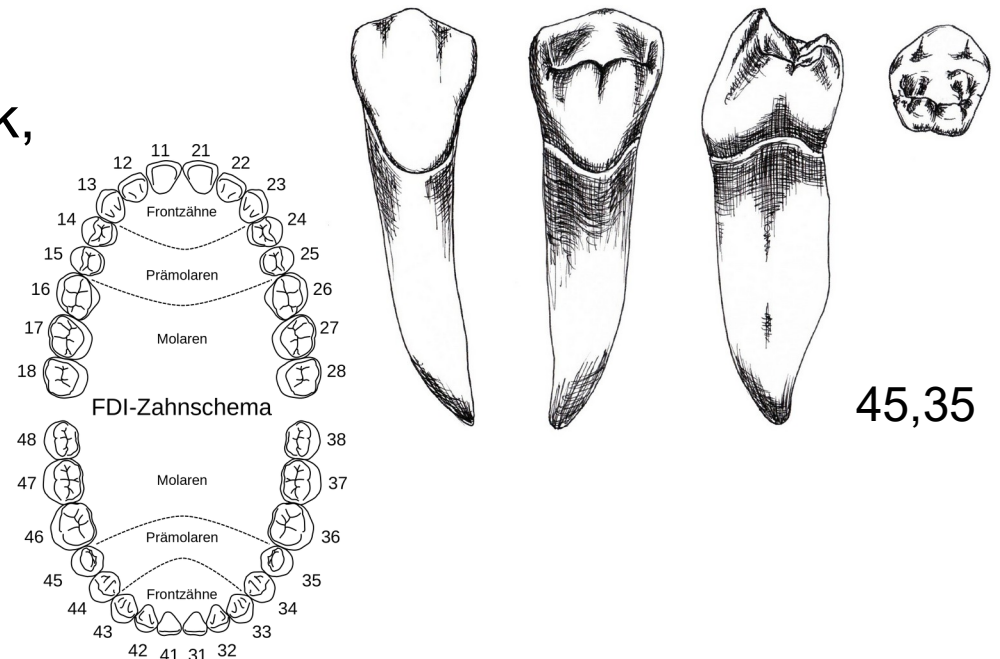

- **Dolní premoláry**

- Dvouhrbolkové zuby
- Lingvální hrbolek je značně nižší než vestibulární
- Zub má jeden kořen a jeden kořenový kanálek, ale ten se může v apikální třetině dělit na dva samostatné
- Průměrná délka je 21,5mm

44,34

45,35

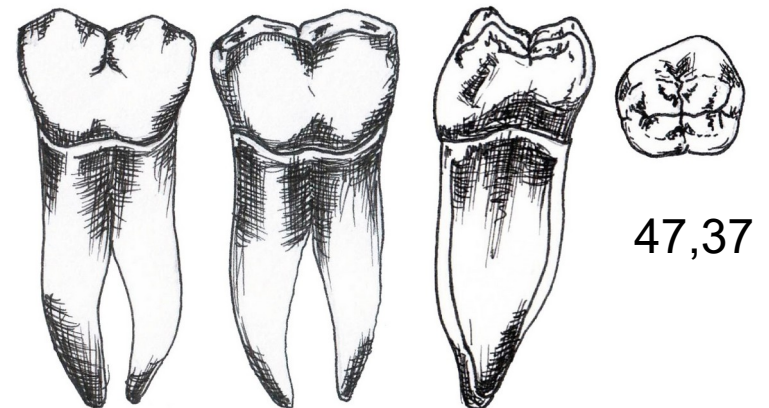
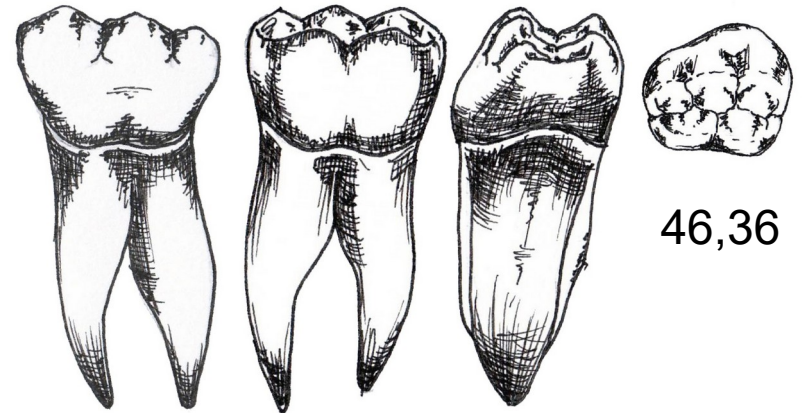

ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

- **První a druhý dolní molár**

- Jsou to zuby s pěti hrbolky
- Mají dva kořeny (meziální a distální)
- Meziální kořen má dva kořenové kanálky a distální má pouze jeden kořenový kanálek
- Průměrná délka je 21mm

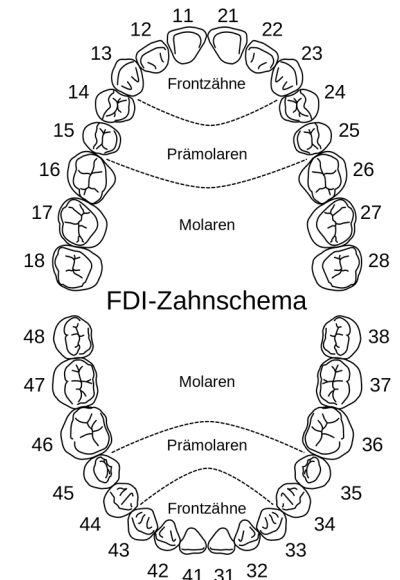
ANATOMIE ÚSTNÍ DUTINY A ZUBŮ

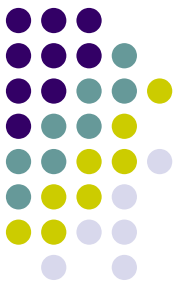
- **Třetí dolní molár 48,38**
  - Tvar korunky bývá pestrý, může mít 3-6 hrbolků
  - I kořeny mohou být různé
  - U těchto zubů dochází často k odchýlkám ve směru erubce (prořezávání)

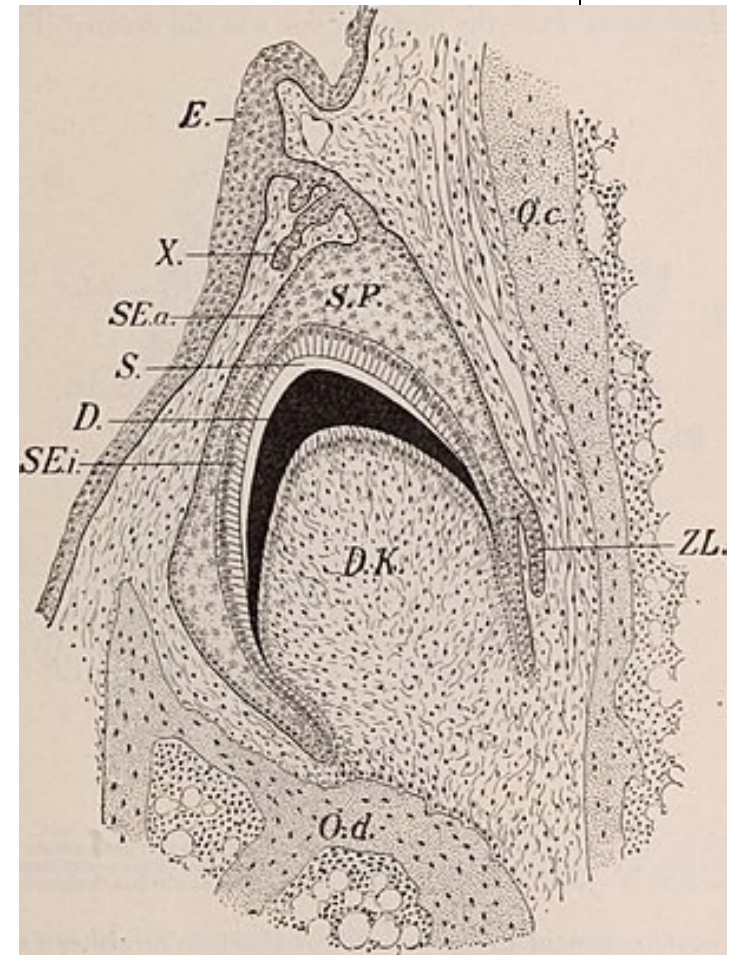
Pohled do dřeňové dutiny a na počet 4 kořenových kanálků

VÝVOJOVÁ STADIA ZUBU

- *I. stadium*: období zubního váčku
- *II. stadium*: počátek mineralizace korunky
- *III. stadium*: dokončení mineralizace korunky
- *IV. stadium*: počátek tvorby kořene
- *V. stadium*: divergence (rozbíhavost) stěn kanálků kořene
- *VI. stadium*: paralelita stěn kanálků kořene
- *VII. stadium*: konvergence (sbíhavost) stěn kanálků kořene a vytvoření foramen apicale

POŘADÍ A DOBA PROŽEZÁVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ZUBŮ

- **Dočasný chrup**

- Prvý řezák: v 6 měsíci
- Druhý řezák: do 12 měsíců
- Prvý molár: do 18 měsíců
- Špičák: do 24 měsíců
- Druhý molár: ve 24 měsících

Do 30 měsíců by měly být všechny dočasné zuby prořezány

POŘADÍ A DOBA PROŽEZÁVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH ZUBŮ

- **Stálý chrup**

- Prvý molár: v 6 letech
- Prvý řezák: v 6 letech
- Druhý řezák: do 8 let
- Prvý premolár: mezi 9.-11. rokem
- Špičák: mezi 9.-11. rokem
- Druhý premolár: mezi 9.-11. rokem
- Druhý molár: ve 12 letech
- Třetí molár: po věku 15 let, ne vždy

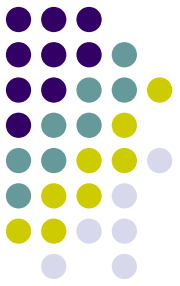
SLOŽENÍ POTRAVY

- Základní znalosti
  - Příjem potravy je řízen pocitem hladu a žízně
  - Potrava musí obsahovat bílkoviny, cukry, tuky v poměru 1:2:5
  - Dále pak minerály a voda

SLOŽENÍ POTRAVY

- **Bílkoviny**

- Jsou využívány k tvorbě především vlastních bílkovin
- Jsou nenahraditelnou složkou potravy
- Plně hodnotné bílkoviny obsahují všechny aminokyseliny
- Obsaženy jsou ve vejcích, mléce, játrech, srdci, mase, pšenici, bramborech

SLOŽENÍ POTRAVY

- **Tuky a cukry**
  - Hlavní zdroj energie je cukr
  - Optimální podíl tuků je 20-30%
  - Z tuků jsou nejvhodnější rostlinné oleje

SLOŽENÍ POTRAVY

- Nerostné látky
  - Jsou v kostech a zubech
  - V krvi udržují stály osmotický tlak
  - Řadí se zde
    - Sodík
    - Vápník
    - Draslík
    - Fosfor
    - Železo
    - Jód
    - Fluor

SLOŽENÍ POTRAVY

- Vitamíny rozpustné ve vodě
  - Komplex vitamínů B
  - Vitamín PP
  - Vitamín H
  - Vitamín C
- Vitamíny rozpustné v tucích
  - Vitamín A
  - Vitamín D
  - Vitamín E
  - Vitamín K